

Datum	Vår beteckning
2021-10-06	KS 20/0607

Samrådsredogörelse

Detaljplan för Kockbacka gärde (Härnevi 8:10 m.fl)

nr 2003

Bro

Upplands-Bro kommun

Innehållsförteckning

Bakgrund till detaljplanarbetet.....	2
Planens syfte och huvuddrag.....	2
Hur samrådet har bedrivits.....	2
Inkomna synpunkter, lista.....	3
Inkomna synpunkter med kommentarer	4
Statliga myndigheter.....	4
Kommunala nämnder	12
Övriga remissinstanser	18
Privatpersoner och övriga.....	27
Resultat av samrådet.....	33
Underlagsmaterial.....	33

Bilaga 1 (Länsstyrelsens synpunkter på detaljplaneförslaget)

Bakgrund till detaljplanarbetet

Samhällsbyggnadsutskottet gav den 16 september 2020 § 46 samhällsbyggnadschefen i uppdrag att ta fram förslag till detaljplan för Kockbacka gårde (Härnevi 8:10 m.fl.). Planen handläggs genom utökat planförfarande enligt PBL (2010:900 i lydelse efter den 1 januari 2015).

Uppdraget var att planera för en skola på 500 elever med en möjlig expansion. Det finns dock inget beslut om vilket upptagningsområde en ny skola ska ha eller vilka årskurser som ska gå i skolan. Uppgifter i utredningar bygger på antaganden om hur elevantalet skulle kunna vara fördelat.

Planens syfte och huvuddrag

Planens syfte

Planens syfte är att göra det möjligt att bygga en ny skola i Bro och att skapa en park som kan användas av Bros invånare. Syftet med planen är också att barn i skolan ska kunna ta sig till skolan på ett tryggt och säkert sätt och därför ska möjligheten att gå eller cykla till skolan prioriteras. Planen säkerställer en dagvattenhantering för skolan och rening av dagvatten från östra Bro. I samband med dagvattenhanteringen etableras en park av naturkaraktär som samtidigt ger möjlighet till rekreation genom gångstråk runt diken och dammar. Planen syftar också till att göra plats för bostäder för att förstärka tryggheten i närheten av skolområdet då de förväntas medföra större närvaro över dygnet. En förutsättning för planen är att det ska finnas en trygg och gen gång- och cykelväg till Bro IP.

Huvuddrag

Planförslaget innehåller en skola. Skolan kommer troligtvis att byggas i etapper. Skolan föreslås rymma 500 elever med möjlighet att bygga ut för att rymma totalt cirka 1000 elever i årskurs f-9. Skolan ska ha plats för en skolgård som uppfyller riktlinjer kring barns utemiljö. Inom skolområdet ryms idrottssal för skolidrott.

Området innehåller en dagvattenlösning som både renar planområdets dagvatten och dagvatten som kommer till området via dagvattenledningar norrifrån. Även det renade vattnet från Kockbackadammen föreslås ledas till våtmarken. Området kring damm, diken och våtmark föreslås utformas tillsammans med promenadstråk till en park med naturkaraktär. Därigenom kan det fylla flera funktioner som gynnar både människors hälsa, biologisk mångfald och Mälaren.

Planförslaget rymmer 26 bostäder i form av småhus som föreslås ligga längst en lokalväg. Bostäderna skapar större trygghet och närvaro för skolgården under kvällar och helger, samt promenadstråket.

För att säkerställa säkra gång- och cykelvägar från resten av samhället innehåller planen flera kopplingar för gång- och cykel. Utmed Ginnlögs väg föreslås en bro för gång- och cykelväg som ger en genare och tryggare väg till Bro IP och nya bostadsområden på andra sidan järnvägen. Området kopplas ihop med övriga gång- och cykelnät i Bro.

Hur samrådet har bedrivits

Samhällsbyggnadsutskottet beslutade den 17 mars 2021 § 13 att sända ut förslag till detaljplan för Kockbacka gårde (Härnevi 8:10 m.fl.), nr 2003, på samråd enligt reglerna för utökat förfarande, plan- och bygglagen (2010:900 i lydelse efter den 1 januari 2015).

Detaljplaneförslaget var under tiden 29 mars – 29 april 2021 utsänt för samråd och skickades till berörda fastighetsägare samt myndigheter m.m. enligt remisslista. Under remisstiden var detaljplaneförslaget utställt i kommunhuset på i Kungsängens centrum, i Brohuset i Bro centrum samt på kommunens webbplats (www.upplands-bro.se/dpkockbackagarde). Samrådet kungjordes i Dagens Nyheter och Svenska Dagbladet den 29 mars 2021 samt annonserades i Mitt i Upplands-Bro den 3 april 2021.

Ett digitalt samrådsmöte hölls den 14 april klockan 13-14 samt klockan 18-19. Cirka 10 personer deltog.

Inkomna synpunkter, lista

Med anledning av förslaget till detaljplan har 23 synpunkter inkommit till kommunen. Av dessa inkom 3 synpunkter efter samrådsperiodens slut. Sena synpunkter behandlas på samma sätt som de synpunkter som inkommit under remisstiden.

Skrivelserna är numrerade i följande ordning:

Statliga myndigheter

1	Länsstyrelsen i Stockholms län	inkom den 5 maj 2021
2	Lantmäteriet	inkom den 28 april 2021
3	Trafikverket	inkom den 29 april 2021

Kommunala nämnder

4	Bygg- och miljönämnden	inkom den 29 april 2021
5	Tekniska nämnden	inkom den 25 maj 2021
6	Kultur- och fritidsnämnden	inkom den 2 juni 2021
7	Utbildningsnämnden	inkom den 28 maj 2021

Övriga remissinstanser

8	Skanova	inkom den 30 mars 2021
9	GlobalConnet	inkom den 6 april 2021
10	Käppalaförbundet	inkom den 25 april 2021
11	Region Stockholm, Trafikförvaltningen	inkom den 28 april 2021
12	E.ON Energidistribution AB	inkom den 29 april 2021
13	E.ON Värme Sverige AB	inkom den 3 maj 2021
14	Hyresgästföreningen i Upplands-Bro	inkom den 29 april 2021
15	Lantbrukarnas riksförbund Upplands-Bro	inkom den 29 april 2021
16	Upplands-Bro Villaägarförening	inkom den 29 april 2021
17	Brandkåren Attunda	inkom den 29 april 2021

Privatpersoner och övriga

18	Privatperson 1	inkom den 29 mars 2021
19	Privatperson 2	inkom den 6 april 2021
20	Privatperson 3 och 4	inkom den 26 april 2021
21	Privatperson 5	inkom den 28 april 2021
22	Privatperson 6	inkom den 28 april 2021
23	Privatperson 7	inkom den 28 april 2021

Inkomna synpunkter med kommentarer

I det följande kommenteras synpunkter på förslag till detaljplan för Kockbacka gårde (del av Härnevi 8:10 m.fl.). Synpunkter som inte innebär särskilda överväganden med avseende på planens utformning eller innehåll, kommenteras inte i sak. Synpunkterna redovisas kortfattat utan inbördes rangordning. För den fullständiga lydelsen av respektive synpunkt hänvisas till de ursprungliga synpunkterna som kan erhållas från kommunen. I omedelbar anslutning till inkomna synpunkter redovisas Planavdelningens kommentarer.

Statliga myndigheter

1 Länsstyrelsen i Stockholms län inkom 2021-05-05

- 1.1 Länsstyrelsen bedömer utifrån ingripandegrunderna i 11 kap. 10 § PBL att planförslaget behöver bearbetas vad gäller frågor som rör riksintresse för *kommunikationer*, miljö kvalitetsnormer för vatten och hälsa avseende buller och föroreningar, översvämning och risk för skred. Länsstyrelsen lämnar även rådgivande synpunkter kopplade till dagvattenhantering, markavvattningsföretag, formalia, natura 2000-område och biotopsskydd.
- 1.2 Länsstyrelsen anser att kommunen inte har visat att planförslaget innebär att riksintresse för kommunikationer enligt 3 kap 8. § miljöbalken kan tillgodoses. Planområdet gränsar till Trafikverkets järnvägsanläggning Mälardalen som av Trafikverket är utpekad riksintresse för kommunikationer. Riksintresseanspråket är ett markanspråk som omfattar spåranläggningen samt ett område för att möjliggöra drift och underhåll. Påverkansområdet innefattar bland annat ett säkerhets- och skyddsavstånd för att möjliggöra säker drift respektive underhåll av anläggningen. Längs med järnvägens spårområde avses bullervallar och dagvattendammar anläggas. Bägge dessa kan ha påverkan på stabiliteten vilket kan påverka nyttjandet av järnvägen, men också tillkomst för underhåll. Kommunen behöver till nästa skede avsätta tillräckliga avstånd till anläggningen för att säkerställa att riksintresset kan tillgodoses.
- 1.3 I dagvattenutredningen (WRS, mars 2021) framgår att föreslagen dagvattenhantering kan uppnå bra fördröjning- och reningseffekt för ett 20-årsregn och för att miljö kvalitetsnormer för vatten kan följas. Utredningen ger två alternativ på lösningar. Kommunen har sedan i planförslaget gjort ett förslag på dagvattenhantering som är en blandning av dessa två förslag. Det saknas dock beräkningar på effekten av kommunens åtgärdsförslag, vilket behöver presenteras till nästa skede.
- 1.4 Kommunen behöver då också tydligare redogöra för samt säkerställa vilka dagvattenåtgärder som ska genomföras och var de ska placeras. Kommunen behöver även säkerställa att åtgärderna är möjliga att genomföra med hänsyn till platsens förutsättningar. T.ex. är grundvattennivåerna i norra delen av planområdet ytliga, vilket kan påverka dagvattenåtgärdernas funktion. Dagvattenåtgärder behöver säkerställas med planbestämmelser eller i plankartan så långt det är möjligt.
- 1.5 Länsstyrelsen vill också uppmärksamma kommunen på att om sedimentationsdammen översvämmas vid skyfall finns risk för att sediment rörs upp samt höga koncentrationer föroreningar spolas bort. Kommunen behöver därför undersöka eventuellt behov av skyddande åtgärder.
- 1.6 Planområdet tar vidare emot dagvatten från omkringliggande områden som i dagsläget inte renas, mer än ledning i dike innan dagvattnet når recipienten. Intill planområdet finns t.ex. både brandstation och järnväg. Dessa verksamheter kan bidra med föroreningar. Kommunen behöver redogöra för hur detta beaktats i planförslaget.
- 1.7 Bullervallar på planområdets östra och västra sida, samt byggnaderna mot Ginnlögs väg anges krävas som bullerskydd för skolgård och bostäders uteplats. Föreslagna bullervallar mot järnvägen kan försvåra tillkomst och nyttjandet av spåranläggningen. Kommunen behöver till

nästa skede visa att bullerskyddsåtgärder kan genomföras inom planområdet för att klara följa bullerriktvärden med utgångspunkt från Trafikverkets basprognos för 2040.

- 1.8 Gällande föreslagen byggnad mot Ginnlögs väg anges det i planbeskrivningen att en planbestämmelse ska säkerställa att denna ska uppföras före eller komma på plats samtidigt som övriga byggnader för att fungera som bullerdämpning. Ingen liknande beskrivning finns gällande bullervallarna. Länsstyrelsen konstaterar även att det saknas en planbestämmelse, enligt vad som anges ovan om den bullerdämpande byggnaden. Därför kan plankartan behöva kompletteras med bestämmelser om bullerskydd i enlighet med 4 kap. 14 § punkt 5 PBL. Alternativt behöver kommunen visa att en godtagbar ljudmiljö kan tillgodoses utan dessa skydd.
- 1.9 Planbeskrivningen anger att uteplatser där förordningen uppfylls kan anläggas i anslutning till bostäderna. Men, för några av bostäderna i de norra och östra byggnadslängorna överskrids i nuvarande förslag riktvärdet på 50 dBA för ekvivalent buller på uteplats på gårdssidan och för några på både gårdssidan och entrésidan. Kommunen behöver visa hur riktvärdena ska klaras för alla de ytor som avsätts för uteplats och reglera åtgärder i plankartan. Eftersom förutsättningarna också kan ändras med hänsyn till eventuella revideringar gällande bullervallar och trafikeringsciffror på järnväg är detta också något kommunen behöver beakta då det kan påverka planens utformning.
- 1.10 I planbeskrivningen anges att störning i form av industribuller från depån söder om planområdet inte ännu har kunnat utredas. Kommunen anger vidare att avståndet till planområdet sannolikt innebär att det är låg risk för störning. Kommunen behöver klargöra att så är fallet och annars beakta eventuella störningar i planens utformning.
- 1.11 Intill planområdet ligger en brandstation. Kommunen behöver visa på och säkerställa att tidigare och nuvarande verksamhet inom brandstationens område inte kan orsaka risker för människors hälsa inom aktuellt planområde. Vid bedömning behöver också beaktas att barn är känsligare för föroreningar än vuxna. Marken behöver provtas för branschtypiska föroreningar. Genomförda utredningar ska ligga till grund för eventuella riskbedömningar, ställningstaganden och eventuella åtgärder, vilket tydligt behöver redovisas i planbeskrivningen. I plankartan behöver även eventuella åtgärder införas som är möjliga att reglera med planbestämmelser.
- 1.12 I planområdet finns två diken som belastas av dagvattennätet uppströms planområdet. I dagvattenutredningen (WRS, 2021-03-25) redovisas två olika förslag för dagvattenhantering. De olika förslagen innebär olika effekt för vattenflödena i diken och därför medför olika översvämningrisker, vilket behöver beaktas i planförslaget.
- 1.13 I dagvattenutredningen visas också en *nulägesbild* för en skyfallsartering. Det framstår som att det är denna beräkning som utgör underlag i planhandlingarna. Till granskningen behöver kommunen därför ta fram en skyfallsartering som räknar in framtida bebyggelse och höjdsättning. Skyfallsarteringen bör följa Länsstyrelsens skyfallsrekommendationer 2018:5. Eftersom dagvattennätet belastar diken som går igenom planområdet behöver belastningen från dagvattennätet även inkluderas i skyfallsberäkningarna. Eventuella skyfallsåtgärder för att skydda bebyggelse och infrastruktur mot översvämningar behöver regleras i plankartan.
- 1.14 Till nästa skede behöver ni också visa att transformatorstationen i området inte översvämmas vid ett klimatanpassat 100-årsregn och att framkomligheten till och från bebyggelse inom planområdet säkerställs vid skyfall.
- 1.15 Kommunen behöver även säkerställa att en omdaning av planområdet inte medför en ökad översvämningrisk för järnvägen söder om planområdet eller annan bebyggelse utanför planområdet.
- 1.16 Utifrån PM Geoteknik för Kockbacka gårde Norra (Treeline 2021-02-12) så framgår att det kan behöva bli aktuellt med stödkonstruktioner vid schaktdjup. Planbeskrivningen bör kompletteras med var inom planområdet geotekniska åtgärder behövs för att undvika risken för skred.

- 1.17 I planbeskrivningen kan med fördel drift och underhåll av LOD-anläggningar beskrivas, eftersom detta är av stor betydelse för att kunna garantera fullgod renings- och fördröjningseffekt.
- 1.18 Bebyggelsen planeras inom båtomsområdet för Brogård-Nygårds dikningsföretag från 1939, med beteckningen C_3_0306. Länsstyrelsen noterar att kommunen avser att upphäva dikningsföretaget. Att placera bebyggelse inom ett båtomsområde för ett dikningsföretag kan innebära risk för problem med översvämningar i samband med stora nederbördsmängder och snösmältning. Eftersom diken för dikningsföretag normalt endast är dimensionerade för att omhänderta vatten från jordbruksmark är detta också något som bör beaktas gällande placering av bebyggelse. Kommunen bör även se till att planera så att framtida underhåll av dikena inte försvåras eftersom funktionen hos dessa troligen behöver kunna upprätthållas.
- 1.19 Eftersom planområdet ligger inom tillrinningsområdet till Broviken, som är Natura 2000-område, behöver ni ta ställning till om planen omfattar åtgärder eller verksamheter som kräver tillstånd enligt 7 kap. 28 a § miljöbalken. En markanvändning som omfattar sådana åtgärder eller verksamheter får, enligt 4 kap. 8 § miljöbalken, inte komma till stånd utan att sådant tillstånd lämnats. Om ett sådant tillstånd behövs kan planen alltså inte antas förrän tillståndet har lämnats. Tillstånd enligt 7 kap. 28 a § krävs för verksamheter och åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i Natura 2000-området. Länsstyrelsen bedömer att planens dagvatten, även utan villkor om reningsåtgärder, inte når upp till ribban av betydande påverkan på miljön. Planens dagvatten utgör en liten del av tillrinningen till Broviken och de ändringar som förutses i dagvattenutredningen är relativt små. Dessa faktorer tillsammans leder till bedömningen att vi bedömer att tillståndskrav inte nås oavsett hur dagvatten som genereras inom planområdet hanteras. Därmed bör planen kunna antas utan tillstånd.
- 1.20 Dikena som rinner genom planområdet är skyddade som generella biotopskydd, småvatten och våtmark i jordbruksmark, enligt 7 kap. 11 § miljöbalken. Omgrävning av dikena kräver dispens från förbudet trots att de syftar till att förbättra dem som våtmarksbiotop. Dispens söks hos Länsstyrelsen. Ange de särskilda skäl kommunen anser finns för att medge dispensen.
- 1.21 Kommunen bör uppdatera planbeskrivningen enligt den senaste bedömningen för vattenförekomsten Mälaren-Görväln i VISS.
- 1.22 I dagvattenutredningen nämns att ett ledningsstråk går parallellt med huvuddiket. Skolfastighet planeras där ledningsstråk ligger. Det saknas dock u-område i plankartan.

Kommentar

- 1.1 *Kommunen noterar detta. Förslaget har reviderats för att uppfylla Länsstyrelsens synpunkter. Se även svar på punkterna nedan.*
- 1.2 *Kommunen har säkerställt att det finns plats för drift och underhåll av spåransläggningen. Ytterligare geotekniska utredningar har gjorts för bullervallarnas och dammarnas lokalisering och höjder och finns i ett geotekniskt PM. Förslaget har anpassats med sänkta och flyttade bullervallar.*
- 1.3 *I den uppdaterade dagvattenutredningen finns ett framarbetat förslag på hantering av dagvatten som är inkorporerat i planförslaget. Beräkningarna på effekten av införda åtgärder är även uppdaterade i granskningshandlingarna.*
- 1.4 *Dagvattenåtgärder är säkerställda i plankartan och planbestämmelserna. Ytterligare geotekniska utredningar och dagvattenutredningar har gjorts och planhandlingarna är uppdaterade med detta.*
- 1.5 *Risken för utspolning av sediment kan minimeras genom lämplig utformning av dammen. Det handlar främst om flödes hastigheten genom dammen och specifikt den nära botten. Utloppen från sedimentationsdammen övergår i ett meandrande dike som utformas med möjlighet till*

- utjämning, antingen i form av hålldammar eller som ett tvåstegsdike med dämnen. Här kan vattnet tillåtas stiga och sjunka undan utan att riskera skador på viktig infrastruktur.*
- 1.6 *Dagvatten från avrinningsområdet norr om planområdet som leds in i krondiket via befintlig trumma under Ginnlögs väg i nuläget planeras att ledas till en sedimentationsdamm för rening innan det leds in i planområdet och sammanförs med det dagvatten som uppkommer där. Dagvatten från brandstation och järnväg har inte utretts i uppdraget då de ligger utanför planområdet och området för uppdraget. Dessa bör anses vara miljöfarliga verksamheter och miljökontoret kan rikta tillsyn till dessa, de behöver själva tillse att de inte förorenar dagvattnet. Kontakter har skett med räddningstjänsten som angett att de inte använt släckskum på platsen.*
- 1.7 *Beräkningar visar att en bullervall längs järnväg på ett avstånd av 30 meter från spårmiten är tillräckligt för att uppfylla bullerriktvärdena med utgångspunkt från Trafikverkets basprognos för 2040.*
- 1.8 *Krav på uppförande av bullervall före startbesked har införts.*
- 1.9 *Kravet på 50 dBA ekvivalent ljudnivå uppfylls på den mindre bullerutsatta sidan i det reviderade förslaget.*
- 1.10 *Bullerkällor på pendeltågdepån har utretts i juni 2021 av Brekke & Strand Akustik där beräknade resultat visar att med erhållna utformningar uppfylls krav på samtliga bostäder.*
- 1.11 *Kontakt med brandstationen visar att det inte finns risk för föroreningar, då de inte använt släckskum. En markteknisk miljöundersökning är dock beställd för att bekräfta att detta stämmer*
- 1.12 *Förslaget är reviderat och en lösning för dagvatten har valts.*
- 1.13 *Skyfallskartering är beställd. Beräkningsmodellen kommer granska omgivningspåverkan efter exploatering och inkludera föreslagna markhöjder.*
- 1.14 *En modifierad lågpunktskartering har tagits fram utifrån framtida planerad exploatering och där visar figuren att transformatorstationen inte riskerar att översvämmas vid ett 100-årsregn. Denna är översiktligt och en skyfallskartering med planerade markhöjder har beställts.*
- 1.15 *Föreslagna utjämningsvolymerna kan utjämnas upp till ett 100-årsregn för planområdet och bör således inte medföra en ökad översvämningsrisk för järnvägen. Dialog har förts med Trafikverket. Dagvattenutredningen visar inte på en ökad översvämningsrisk för omkringliggande områden och en skyfallsanalys har beställts för att säkerställa detta.*
- 1.16 *Geotekniska beräkningar har utförts för att bedöma risken för skred intill järnväg. Behov av geotekniska åtgärder är beroende av bl.a. schaktdjup och utformning av schakt. I samband med att utformningen på området fastställs kommer konsulten kunna bedöma vart inom området schaktdjupen kommer att erfordra geotekniska förstärkningsåtgärder i byggskedet.*
- 1.17 *Dagvattenutredningen beskriver lämplig drift och skötsel av föreslagna dagvattenanläggningar. Framtida underhåll kommer skötas av gata- park- och trafikavdelning.*
- 1.18 *Kommande skyfallsutredning kommer att vara ett stöd i dimensioneringen av dagvattenlösningen.*
- 1.19 *Kommunen noterar detta. MKB utredningen bedömer att åtgärden inte påverkar miljön i Natura 2000-området på ett betydande sätt och att tillstånd inte behövs.*
- 1.20 *Vi har påbörjat en ansökan för dispens från biotopskyddet. Särskilda skäl att är behov av dagvattenanläggningen som syftar till att förbättra vattenförhållandena.*

Kompensationsåtgärder genomförs genom de åtgärder för hög biologisk mångfald som beskrivs i gestaltungsprogrammet och MKB:n i anslutning till dagvattendammarna.

- 1.21 *Planbeskrivningen har uppdaterats med senaste bedömningen.*
- 1.22 *Alla VA-ledningar ska flyttas och läggas under gatorna.*

2 Lantmäteriet inkom 2021-04-28

- 2.1 Lantmäteriet anser att grundkarteinformationen är otydlig, då det inte går att orientera sig då fastighetsbeteckningar, gatunamn och liknande saknas inom planområdet.
- 2.2 I planbeskrivningen framgår inte om något exploateringsavtal ska tecknas. Om avsikten är att sådant avtal ska tecknas ska kommunen enligt 5 kap. 13 § 3 st. PBL, redan i samrådsskedet redovisa avtalens huvudsakliga innehåll liksom konsekvenserna av att planen helt eller delvis genomförs med stöd av ett eller flera sådana avtal i planbeskrivningen.
- 2.3 I planbeskrivningen anges att ett markanvisningsavtal ska tecknas i senare skede. Det anges också olika åtgärder som exploatören ska bekosta samt på något ytterligare ställe anges åtgärder som exploatören ska ansvara för. Enligt 5 kap. 13 § 3 st. PBL ska kommunen, om avsikten är att genomföra markanvisningar, redan i samrådsskedet redovisa avtalens huvudsakliga innehåll liksom konsekvenserna av att planen helt eller delvis genomförs med stöd av ett eller flera sådana avtal i planbeskrivningen. Lantmäteriet konstaterar att lagstiftaren har avsett att exploatörens samtliga åtaganden ska redovisas på en översiktlig nivå och men bedömer att handlingarna i dess nuvarande skick inte uppfyller lagens krav på redovisning och därför behöver kompletteras.
- 2.4 Det saknas en skrivning angående inlösen av allmän plats så att det framgår att kommunen med stöd av detaljplanen har rätt att lösa in den allmänna platsen utan överenskommelse med den berörda fastighetsägaren.
- 2.5 Lantmäteriet beskriver att det inom planområdet är mycket stora områden som är avsatta som allmän plats NATUR. Omfattningen av allmän plats förefaller överdimensionerad och mer knuten till exploatörens markinnehav än till vad som kan uppfattas som funktionell skötselyta för kvartersmarkens behov av allmänna platser.

Kommentar

- 2.1 *Kommunen noterar detta och har uppdaterat grundkartan.*
- 2.2 *Kommunen avser teckna köpeavtal med överenskommelse om exploatering i samband med försäljning och tecknande av hyresavtal för skolan. Planbeskrivningen är uppdaterad med detta.*
- 2.3 *Planbeskrivningen har uppdaterats gällande innehållet i markanvisningsavtalet.*
- 2.4 *Kommunen har ansökt om att de samfälligheter som finns i området ska regleras in i Kockbacka 2:1. Fastighetsreglering för detta pågår. Kommunen äger all övrig mark som finns inom planområdet, inlösen av mark är därför inte nödvändig.*
- 2.5 *Områden med NATUR/PARK har formats runt dagvattenlösningen och önskemålet kring att ha rekreation kopplat till dagvattenlösningen. Parklösningen är också en möjlighet att få en sammanhängande yta som kan uppmuntra till rörelse i området vilket kan öka tryggheten.*

3 Trafikverket inkom 2021-04-29

- 3.1 Trafikverket yttrar sig i egenskap som ansvarig myndighet för den långsiktiga infrastrukturplaneringen för vägtrafik, järnvägstrafik, sjöfart och luftfart. De är även ansvariga för byggande och drift av statliga vägar utifrån ett trafikslagsövergripande perspektiv. Trafikverket är

- förvaltare av järnväg Mäljarbanan som utgör riksintresse för kommunikation. I influensområdet finns också väg E18.
- 3.2 Kommunen planerar att bygga bostäder cirka 40 meter från järnvägen samt skolbyggnader och skolgård. Kommunen planerar också att anlägga dagvattenåtgärder/dammar och bullervallar intill järnvägen. Över järnvägen planeras även en gång och cykelbro som ska överbrygga järnvägen och koppla ihop Bro IP med skolan och framtida bostäder. Avstånd till bostäder och skola är på ett tillräckligt långt skyddsavstånd till järnvägen och klarar en framtida utveckling av fyrspår, och Trafikverket har inget att erinra om dessa avstånd.
  - 3.3 Dock ser vi att det finns risker med de föreslagna bullervallarna, som är tänkta att anläggas längs med järnvägens spårområde (varierar på ett avstånd mellan cirka 1-14 meter från spårmitt). Lasterna från bullervallarna kan påverka spårens sidostabilitet och förorsaka sättningar som i sin tur kan leda till spårlägesförändringar. Dessa bullervallars lokalisering, höjder och geotekniska förutsättningar behöver därför ses över och utredas vidare i geotekniskt PM. Motsvarande gäller för de föreslagna dammarna som planeras i anslutning till järnvägen. Detta klassas som stabilitetspåverkande arbeten och kan medföra framtida restriktioner i trafikering på järnvägen.
  - 3.4 Skyddsavstånd för bullervallar behöver förhålla sig till avståndet från spårmitt till närmaste kontaktledning eller spänningssatt anläggningsdel (5 meter), elsäkerhetsavstånd (5 meter), plats för drift och underhåll på egen fastighet (5 meter) samt framtida spår (6-7 meter). Totalt behövs därmed ett avstånd till bullervall om minst 21-22 meter från spårmitt. Motsvarande skyddsavstånd gäller för dagvattenåtgärder.
  - 3.5 Vad gäller framtida bullervall behöver risker för barn att hamna i spårområdet hanteras, och kommunen behöver initiera behov av stängsel ovanpå bullervallar för att barn t ex inte ska klättra på bullervall och trilla ner, eller åka pulka på vallen och ner i spåranläggning. Nytt stängsel måste uppföras parallellt med järnvägen och anslutas till befintligt bullerplank/stängsel strax norr om Ginnlögs väg (bron över järnvägen). På Bro IP's sida behöver viss komplettering av stängslet att ske för att förhindra obehörigt spårbeträdande/spårspning.
  - 3.6 Kommunen vill gestalta bullervallar med växtlighet. För träd- och buskplacering gäller begränsningar enligt Trafikverkets styrande dokument (TDOK 2014:0780). Av säkerhetsskäl ska träd ej planteras på bullervalls sida mot järnväg. Skötselgator ska skapas där Trafikverket fått servitut för trädsäkringsåtgärder och skötselgatorna ska sträcka sig 20 meter samt 6-7 meter för framtida utbyggnad det vill säga 26-27 meter från spårmitt. Inom cirka 300 meter från plankorsningar ska skötselgatan av säkerhetsskäl hållas helt ren från träd och buskar. Skötselgatorna ska utformas så att det blir en mjuk övergång mot den omgivande naturmiljön. Skötselgatorna indelas i tre zoner, örtzonen, buskzonen och trädzonen. För mer läsning och information se Trafikverkets vägledande rapport; ”Transportsystemet i samhällsplaneringen”.
  - 3.7 Kommunen föreslår en gång-cykelbro längs med Ginnlögs väg. Trafikverket ser positivt på att detaljplanen tar med detta som en förutsättning i planen, då det kommer att öka gång/cykling och främja hållbarhetsaspekter i Bro samhälle med omnejd. Kommunen inledde dialogen om gång-cykelbro över järnvägen med Trafikverket hösten 2020 och dialog pågår. Ginnlögs väg är en kommunal bro och formerna för en gång-cykelbro över järnvägen behöver utredas vidare (bl. a. beroende på principlösning och risker) för att se vem som ska bygga åtgärden. Beroende på vad Trafikverket kommer fram till behövs medfinansieringsavtal alternativt bevakningsavtal med full finansiering.
  - 3.8 Plankartan saknar markhöjder (befintliga och nya), vilket gör att vi inte vet hur höga byggnader eller bullervall blir i realitet. Detta behöver kompletteras. Beroende på om byggnader blir 20 meter över markhöjd eller inte behöver Försvaret och LFV höras, för höga byggnader.
  - 3.9 Det saknas planbestämmelser om dagvattenfördröjning.

- 3.10 Bullerutredningen beaktar trafikutredningen för vägtrafik. Trafikverket har dock svårt att förstå spårtrafiksunderlaget i bullerutredningen. Kommunen skriver att man utgår ifrån Trafikverkets basprognos för järnväg 2040. Men i bullerutredningen (sida 14) står indata redovisade med 1 godståg, 2 X40 samt 65 X60 tåg, vilket är färre än prognosen. Trafikverket skulle behöva en förklaring till det så att det tydligt framgår vilken trafikering man utgått ifrån.
- 3.11 I bullerutredningen visas att delar av skolområdet; norr/öst fasaden har nivåer över 55 dBA. Det behöver av handlingarna framgå vilka åtgärder man planerar för att klara Naturvårdsverkets ”Riktvärden för buller på skolgård från väg-spårtrafik”, på platsen.
- 3.12 I bullerutredningen nämns att bullervallar ska upprättas. Underlaget behöver tydliggöras om beräkningar är med eller utan bullerskydd. Det behöver också framgå hur bullernivåer blir med bullerskydd. Bullervallar redovisade i plankarta och illustration kommer att behöva placeras så att de inte orsakar negativ risk för järnvägen och stabilitetsproblem. Bullerutredningen kommer att behöva uppdateras efter hand med i beräkningar av buller, kopplat till avstånd, höjder mm utifrån lösning som väljs till granskningskedet.
- 3.13 Det är inget problem med luftkvalitén i planområdet.
- 3.14 Trafikalstringen för biltrafik ser ut att stämma (1 000 i ÅDT). En notering är att beräkningen för idrottssalen verkar låg, och skulle kunna vara större beroende av idrottshallstorlek. Men totalt ger vårt verktyg inte större trafikalstring än kommunens antaganden. Trafiknätet omkring är kommunalt och eventuell påverkan i statlig infrastruktur är i trafikplats Kockbacka vid E18. Det finns inte något kapacitetsproblem i trafikplatsen både i våra och kommunens analyser. På E18 är påverkan troligen begränsad. Största delen av alstringen är på grund av skolan och avser mest lokala resor som mestadels inte skulle köra via motorvägen. Påverkan av planen är därmed mest i det lokala vägnätet; Enköpingsvägen samt korsningen mellan Enköpingsvägen och Ginnlögs väg.
- 3.15 Handlingarna redovisar två alternativa dagvattenlösningar. Det kan således leda till olika lösningar för denna dagvattenhantering när de väl bestämmer sig för vilka lösningar som gäller.
- 3.16 De tankar som finns om att inom planområdet fördröja dagvatten och nyttja områden till vattenlek och omhändertagande av skyfall m.m. är bra. Målet är att inte öka flödet mot idag, med framför allt fördröjning. Som de beskriver är området dominerat av lera, som inte främjar naturlig infiltration, men de söker därför lösningar för att skapa bättre infiltration. Vidare beskrivs att området är flackt och därför att det av naturliga skäl kommer vara svårt att helt undvika vatten om det blir mycket sådant vid mycket nederbörd o.s.v. Kommunen hävdar också att de lösningar som ska genomföras ska göra att det inte blir påverkan på infrastruktur inom och utanför detaljområdet, men egentligen inte mer än så. De tar viss hänsyn till infrastruktur som järnvägen, men man kunde förvänta sig mer beskrivning kring detta, med tanke på närheten till järnvägen. De har som två alternativ, att leda vatten via befintliga trummor under järnvägen eller till befintligt VA-ledningssystem. De bör beskriva att om sådana alternativ väljs, att nuvarande avvattning med trummor under järnvägen inte påverkas negativt av föreslagna lösningar för dagvattenhantering och skyfall och vad de grundar detta på. Detaljplanen får inte öka flödesavrinningen till Trafikverkets trummor under järnvägen. Avståndet för dagvattenlösningar/dammar behöver också utformas utifrån kommunicerat skyddsavstånd (risk kopplat till järnvägen) och skötsel.
- 3.17 Kommunen nämner i underlaget att man förhåller sig till 100 års regn och kraftiga skyfall, men det skulle behöva beskrivas hur man hanterat kraftiga skyfall tydligare.
- 3.18 Även om det är en kommunal fråga så kan man möjligen lyfta att man borde stärka kopplingen för gång- och cykel i och från det nya bostadsområdena. Det är visserligen en lokalgata och okej att gå och cykla på, men finns svaga kopplingar till skolan och hur man ska ta sig dit som gående eller cyklist. Korsningen och infarten till parkeringen kommer under morgonrusning vara trafikerad, så en gångväg från bostadsområdet och över (söder om parkeringen) hade varit

ett alternativ. GC-vägen som ansluter lokalgatan söderifrån skulle också kunna fortsätta och ansluta skolan samt till det större stråket utmed Ginnlögs väg.

- 3.19 Trafikverket vill tipsa kommunen att man kan söka stadsmiljöavtal för åtgärder som faller inom godkända åtgärder, t ex för att få stöttning i finansiering av gång/cykelvägar. Mer information finns på Trafikverkets hemsida: Ansök om bidrag för hållbara stadsmiljöer – stadsmiljöavtal – Trafikverket.
- 3.20 Bevakningsuppdrag mellan kommunen och Trafikverket kommer att behöva upprättas för detaljplanen på grund av närhet till järnvägen och de typer av åtgärder som planeras så som t ex bullervallar och dagvattenåtgärder. Kommunen är ansvarig för att kontakta Trafikverket för initiering av avtal och bevakningsuppdrag ska vara signerat före antagande av detaljplan. Ett separat medfinansieringsavtal alternativt bevakningsuppdrag kommer att behövas för gång-cykelbro över järnvägen, men formerna för detta behöver utredas vidare.

Kommentar

- 3.1 *Kommunen noterar detta.*
- 3.2 *Kommunen noterar detta.*
- 3.3 *Ytterligare geotekniska utredningar och beräkningar har gjorts för bullervallarnas och dammarnas lokalisering och höjder och finns i geotekniskt PM för bullervallar och förslaget har anpassats med sänkta och flyttade bullervallar för att inte riskera att påverka spårstabiliteten. Kompletterande beräkningar/utredningar och dimensionering av förstärkningsåtgärder utförs i samband med slutlig dimensionering av bullervallar. Dammarnas lokalisering/höjder och geotekniska förutsättningar utreds vidare i projekteringen allt eftersom deras utformning färdigställs. Kompletterande beräkningar/utredningar och dimensionering av eventuella förstärkningsåtgärder tas fram i samband med slutlig utformning av dagvattendammar.*
- 3.4 *Avståndet från spårmittpunkt till bullervall är 26 m. I denna längd beaktas en eventuell utbyggnad av Mälarbanan och att avstånd förskjuts av detta.*
- 3.5 *Ett stängsel ska uppföras parallellt till järnvägen och ansluts till befintligt bullerplank/stängsel vid Stationsvägen, strax norr om Ginnlögs väg. Där planområdet slutar i sydöst ska planket stanna vid plangräns. Stängsel vid Bro IP's sida är utanför planområdet, Trafikverket får gärna föra diskussioner med kommunen om detta utanför planprojektet.*
- 3.6 *Förslaget anpassat efter Trafikverkets önskemål.*
- 3.7 *Kommunen och Trafikverket har en dialog om kommunen kan uppföra bron genom bevakningsavtal.*
- 3.8 *Befintliga och nya markhöjder har kompletterats i plankartan. Granskningshandlingar skickas till Försvaret och LFV.*
- 3.9 *Planbestämmelser har uppdaterats.*
- 3.10 *Beräkning är utförd enligt dokument "trafikuppgifter järnväg t20 och bullerprognos 2040" under fliken "A1. Prognos 2040", daterat 2020-12-16.*
- 3.11 *Riktvärden för buller på skolgård från väg-spårtrafik handlar om just buller på skolgården. Dvs det finns inget riktvärde att förhålla sig till vid fasaden (från trafik) så länge som riktvärden vid skolgård och inomhus uppfylls. Ett bullerplank planeras att byggas mellan idrottshallen och skolbyggnaden i etapp 1 för att klara av ljudnivån. Detta fasthålls i planbestämmelser.*
- 3.12 *Bullervallarnas påverkan i beräkningar har tydliggjorts med framtagna bilagor i granskningssskede. Bullervallarnas geotekniska förutsättningar utreds vidare i geotekniskt PM för bullervallar. Där beskrivs stabilitetsberäkningar samt behov av erforderliga*

förstärkningsåtgärder. Kompletterande beräkningar/utredningar och dimensionering av förstärkningsåtgärder utförs i samband med slutlig dimensionering av bullervallar.

- 3.13 *Kommunen noterar detta.*
- 3.14 *Beräkningen för idrottssalen innefattar inte läktare efter beslut i kommunen, vilket gör att antalet besökare till idrottssalen är betydligt mindre. Det finns utrymme i byggrätten för att en idrottssal även ska kunna ha plats för en liten publik som ryms in i det beräknade trafikflödet.*
- 3.15 *Dagvattenutredningarna är uppdaterade och beskriver en lösning.*
- 3.16 *I den uppdaterade dagvattenutredningen är dels säkerhetsavstånd till järnväg beaktat och har dialog förts med Trafikverket om behov av utjämning som krävs avseende deras trummor under järnvägen. Dagvattenlösningarna är dimensionerade för att inte öka utgående flöde från planområdet jämfört med nuläget vid ett dimensionerande 20-årsregn. En skyfallskartering har beställts för att säkerställa att ingen påverkan på infrastruktur sker vid ett 100-års regn.*
- 3.17 *Skyfallskartering är beställd. Beräkningsmodellen kommer granska omgivningspåverkan efter exploatering och inkludera föreslagna markhöjder. Ett 100-års regn bedöms kunna hanteras inom området för dammarna.*
- 3.18 *Ett hastighetssäkrat övergångsställe planeras från bostadsområdet norr om skolan, samt ett hastighetssäkrat övergångsställe från bostadsområdet öster om Enköpingsvägen. GC-vägen söderifrån planområdet kommer att ansluta till GC-nätet genom skolområdet/bostäderna samt till cykelstråket längs Ginnlögs väg. GC-koppling från andra sidan bron sker genom ny GC-bro från Bro IP.*
- 3.19 *Ansökan har skett för gång- och cykelbanor, cirkulationsplats och bron.*
- 3.20 *Trafikverket och kommunen för diskussioner kring detta.*

Kommunala nämnder

4 Bygg- och miljönämnden inkom 2021-04-29

- 4.1 *Bygglovsavdelningen och miljö- och livsmedelsavdelningen har i tjänsteskrivelsen utvecklat synpunkter med utgångspunkt från Bygg- och miljönämndens roll som lokal tillsynsmyndighet för Plan- och bygglagen samt Miljöbalken. Avdelningarna anser att detaljplanen kan tillstyrkas under förutsättning att nedanstående synpunkter i ärendet beaktas.*
- 4.2 *I det planerade bostadsområdet finns det flera bostäder där bullernivåerna vid fasad beräknas överstiga 50 dB på bägge sidor om huset varför det kan bli svårt att anlägga en uteplats. Om beräkningarna är tagna i överkant blir det troligtvis inget problem men är de beräknade i underkant kan det uppstå störande buller vid tilltänkta uteplatser. Det skulle vara bra om det fanns en färdig plan för hur det ska hanteras om det visar sig bli för höga värden.*
- 4.3 *Det framgår av planbeskrivningen på sidan 25 att "Riktvärdena uppnås för hela skolgården, men inte för entrésidan mot Ginnlögs väg, som inte ska vara en del av skolgården." Utredningen visar att på entrésidan kommer riktvärdena för ekvivalent ljudnivå att överskridas både för skolgårdsytor som är avsedda för lek, vila och pedagogisk verksamhet (50 dB) samt övriga ytor inom skolgården (55 dB), se illustration på sidan 27 planbeskrivningen. På sidan 16 i planbeskrivningen illustreras entrésidan med ett "skoltorg" som beskrivs på följande sätt: Skolgårdens entré kan placeras i söder som i illustrationsplanen för att skapa gynnsamma skyddade väder och bullerförhållanden. Entréplatsen framför skolan ska utformas inbjudande och detaljrikt med sittmöbler och cykelparkeringar. Om skoltorget på entrésidan innebär uppehållsyta för eleverna under skoltid bör det räknas som skolgård. I så fall bör även gällande riktvärden för skolgårdar klaras. Det framgår inte mer detaljerat hur de gynnsamma bullerförhållanden ska uppnås på ytan eller vilka bullervärden som avses. Om ytan*

- (”skoltorget”) är utformad som en skolgård med bänkar, sittgrupper mm kan det innebära att eleverna lockas att nyttja ytan som skolgård även om det inte är tänkt som det. Även om ytan på pappret inte är tänkt som en skolgård kan eleverna utsättas för höga bullernivåer om den nyttjas som en skolgård. Är det tänkt som en uppehållsyta för elever skoltid bedömer miljö- och livsmedelsavdelningen att bullerriktvärdena för skolgårdar bör klaras även där.
- 4.4 Det är bra att det framgår att dagvattendammarna ska anmälas till Miljö- och livsmedelsavdelningen, samt att det kan behöva anmälas till Länsstyrelsen gällande vattenverksamhet, schaktning och ändring av dike. Även när det gäller användning av massor i området kan det behövas en anmälan till Miljö- och livsmedelsavdelningen.
  - 4.5 Miljö- och livsmedelsavdelningen framhåller vikten av att utreda att alla ledningar kommer att vara dimensionerade för det dagvatten som de ska ta emot, så det t ex inte uppstår några marköversvämningar.
  - 4.6 För att utreda möjligheten för schaktning i området av dammarna behövs en geoteknisk utredning. En markteknisk miljöundersökning bör göras då närheten till banvallen och brandstationen medför att det kan finnas risk för föroreningar. Detta bör göras om schaktmassorna ska användas.
  - 4.7 Miljö- och livsmedelsavdelningen vill framhålla vikten av att utforma dagvattenläggningar som lätt kan skötas, samt att det finns tillgång till dammarna för rensning av sediment.
  - 4.8 Planområdet består av jordbruksmark klass 5. Den högsta klassen av jordbruksmark i denna del av landen. Det är en väl genomförd lokaliseringsprövning (Utredning om exploatering på jordbruksmark för Kockbacka gårde i Bro, 2021), vilket krävs för att visa behovet av att ta brukningsvärd jordbruksmark i anspråk. Lokaliseringsprövning bygger dock på att det förutsätts att det ska byggas en f-9-skola, vilket motiveras med att det finns behov av en ny f-9-skola. Planen är nu att bygga en 7-9-skola, precis som den skola som ska ersättas, men med möjlighet att bygga ut till en f-9-skola, senare. Idag finns ett ökat behov av brukningsbar jord i Sverige. Även pandemin har visat på behovet av självförsörjning av livsmedel. Miljö- och livsmedelsavdelningen bedömer att kommunen behöver se över behovet av en ny skola. Kommunen bör väga värdet av att bevara jordbruksmark med värdet av att flytta skolan från Bro centrum. Om det bara är en ny 7-9-skola som behövs, kan den lokaliseras till någon av de andra möjliga platserna, som bedömdes för små för en f-9-skola, till exempel Alternativ 6, som enligt lokaliseringsprövningen bedömdes vara en möjlig placering för en likvärdig skola som den som finns i Bro centrum idag, men med bättre förutsättningar för stor skolgård.
  - 4.9 Trafikutredningen, sidan 30: Avlämnings- och upphämtningsställe för barn mot Ginnlögs väg är enligt kartan placerad intill kajen för inlastning av varor. Enligt texten kommer dessa två aktiviteter inte att pågå under samma tidsperiod, vilket leder till att risken för det oväntade inte räknas in.
  - 4.10 Är omfattning av prickmark i plankartan nödvändig? Prickmark enligt förslaget hindrar enklare byggnader som till exempel cykeltak och enklare förråd. Detta kan förtydligas av planarkitekten för att undvika begränsad användning.
  - 4.11 Korsprickad mark tillåter endast komplementbyggnad vilket utesluter plank, mur och stödmur.
  - 4.12 Har barnkonsekvensanalys utförts för planförslaget? Bygglovsavdelningen har inte hittat någon utredning gällande detta i samrådsförslaget.
  - 4.13 När det gäller skolbyggnader bör man variera byggnadshöjden samt färgsättningen exempelvis ljusa och mörka slamfärger på olika huskroppar för att få till lite spänning i landskapsbilden.
  - 4.14 Nockhöjder för skolbyggnad är väl tilltagna och i avsaknad av våningsbestämmelse vilket gör att det öppnas upp för byggnader med betydligt fler våningar än tänkt i illustrationsplan. Det kan vara viktigt att tänka på att om det införs våningsbestämmelse att fläktrum på vind kan bli planstridigt enligt gällande teknisk definition när vind blir våning varför eventuell

- våningsbestämmelse inte bör läggas snävt så att detta krånglar till det för bygglovsansökan av eventuell Teknikvåning.
- 4.15 Skyddsbestämmelse bullervall på allmän platsmark är inte tvingande med ”ska”. För att säkerställa att dessa utförs tidigt och är färdigställda inför ibruktagande bör finnas bestämmelse som styr ordning. Bygglovsavdelningen bedömer att risk annars uppstår för att slutbesked vägras av nämnden om inte bullerproblematiken är avhjälpt genom vallarna.
- 4.16 Bestämmelse om höjd på bullervall kan förtydligas så att det framgår att höjden räknas från sida som vetter mot bullerkälla.
- 4.17 Detaljplanen saknar bestämmelser om bullernivåer vid fasad, uteplats, gård. Kontrollmätning av dessa akustiska parametrar brukar verifieras vid slutfört projekt och det blir då tydligt för alla parter i vilka bullernivåer som kan godtas vid uteplats för inflyttning.
- 4.18 m1-bestämmelse reglerar visserligen sammanhängande skolbyggnad men det saknas bestämmelse om lägsta höjd för bebyggelsen som säkerställer minsta höjd på byggnad som ska utgöra bullerskärm.
- 4.19 Utformning av öppna vattendammar i anslutning till skola behöver ur barnsäkerhetsperspektiv belysas nu då Boverkets byggregler om skydd mot drunkning tar sikte på tomter det vill säga kvartersmark.
- 4.20 Varför ska planen tillåta endast radhusbebyggelse? Detta utesluter till exempel kedjehusbebyggelse som alternativ för exploatörer.
- 4.21 Är bullervallars utbredning och längd slutlig? Jämfört med till exempel bullerplank vid Råbyrondellen i Bro vars längd i bygglovsansökan efter sannolik ytterligare akustisk utredning förlängdes.
- 4.22 Bygg- och miljönämndens synpunkter som gäller trafik och buller syftar till att skydda barns hälsa. Enligt beslut i Kommunfullmäktige ska detta beskrivas i samtliga tjänsteskrivelser. (KF § 4, 2010)

Kommentar

- 4.1 *Planavdelningen noterar detta.*
- 4.2 *I förordningen framgår att varje bostad ska ha tillgång till en uteplats (antingen gemensam eller privat) där riktvärdena uppfylls. Bostäderna är omarbetade och uppnår gällande krav.*
- 4.3 *Skolgården ligger på södra/sydöstra sidan av skolan. Torget framför skolan är inte en del av skolgården utan är en entré till området norrifrån.*
- 4.4 *Planavdelningen noterar detta. Genomförandet i Planbeskrivningen har uppdaterats med detta.*
- 4.5 *Dagvattenlösningen har utformats efter ett dimensionerande 20-årsregn. Utöver det ska ett 100-årsregn med klimatkfaktor kunna hanteras inom området. En skyfallsutredning är beställd och vid behov revideras planförslaget efter denna.*
- 4.6 *Markteknisk miljöundersökning är beställd för att avgöra hur massorna ska hanteras.*
- 4.7 *Dagvattenåtgärderna utformas och placeras för att de ska vara åtkomliga för drift och skötsel. Dagvattenanläggningarna som föreslås är utvalda för att vara robusta, effektiva och relativt enkla att sköta.*
- 4.8 *Uppdraget för detaljplan är att planera för både befintligt samt framtida behov. Därför är bedömning att andra platser som beskrivs som alternativ för enbart högstadieskola inte likvärdiga.*
- 4.9 *I förslaget för granskningskede är detta åtgärdat då avlämningsplatser har flyttats till väster om idrottssalen.*

- 4.10 *Planförslaget har reviderats med avseende på prickmark.*
- 4.11 *Planbestämmelserna är reviderade för att rymma murar och stödmurar på skolgården.*
- 4.12 *En barnkonsekvensanalys har genomförts och finns med i granskningshandlingar*
- 4.13 *Gestaltningssprogrammet öppnar för en kulörsättning som är monokrom eller ton-i-ton. I granskningsjusteringen är byggnadskroppen mer vriden mot rondellen vilket ger mer dynamik. Möjlighet till variation av byggnadshöjder finns inom detaljplan och i gestaltningssprogrammet.*
- 4.14 *En bestämmelse om antal våningar har lagts till.*
- 4.15 *Bestämmelserna om uppförande av bullerskydd före startbesked har lagts till.*
- 4.16 *Planbestämmelsen om bullerskydd har ändrats.*
- 4.17 *Det finns inte stöd i PBL eller i Boverkets föreskrifter att reglera bullernivåer. Genom att uppföra bullerskydd i form av bullervallar och bullerplank uppnås de nivåer som ska klaras för skola och bostäder, vilket är ett krav för att bebyggelsen ska vara lämplig. Detta redovisas i bullerutredningen.*
- 4.18 *Minsta nockhöjd har lagts till.*
- 4.19 *Dammar och diken kommer inte ligga inom skolans område. Skolgården kommer få tydliga visuella gränser såsom bullervallar och GC-bana. Vid utformning av dammar bör en så flack släntning ned mot vattenyta som möjligt eftersträvas så att risk för drunkning minimeras och en god överblick kan efterlevas.*
- 4.20 *Bostadsbebyggelsen fungerar som bullerskydd för skolgården. Den måste därför uppföras sammanhängande. Bestämmelse om kedjehus har lagts till för bostäderna.*
- 4.21 *Längden och utbredning av bullervallarna är slutgiltig. Kompletterande beräkningar/utredningar tas fram i samband med slutlig utformning av dagvattendammarna som kan påverka dimensionering.*
- 4.22 *Kommunen noterar detta.*

5 Tekniska nämnden inkom 2021-05-25

- 5.1 Tekniska nämnden anser att det är positivt att skolan ska utformas så att skolvägen blir trygg och säker. Trafiken från motordrivna fordon ska separeras så långt som möjligt från de platser där de oskyddade trafikanterna vistas. Det är viktigt att passager över vägarna hastighetssäkras samt att planskilda passager utformas utan större omvägar för fotgängare och cyklister.
- 5.2 Angöringsplatser för hämtning och lämning av barn samt för lastning och lossning av gods anläggs för att uppnå maximal säkerhet för de oskyddade trafikanterna. För hämtning och lämning av barn anser Tekniska nämnden att möjligheten bör undersökas att göra detta vid Ginnlögs väg genom att förlänga bussfickan och separera dess körfält mot trafiken ute på vägen med ett avgränsande stängsel.
- 5.3 Kommunens tekniska handbok anger inget parkeringstal vid skola, men nämnden anser att planförslaget täcker behovet av både bilplatser och cykelparkeringar. Vid småhus anger handboken två bilplatser på den egna tomten inklusive besöksparkering.
- 5.4 Tekniska nämnden anser att förslaget om att enkelrikta gatan runt bostadsområdet inte är lämpligt ur trafiksäkerhetssynpunkt. Fordonsförare kommer att bryta mot bestämmelsen för att slippa åka runt hela kvarteret. Det är inte heller bra av miljöskäl på grund av onödigt lång körsträcka för flertalet fordon. Nämnden anser att det är olämpligt med att enkelriktad gata genom bostadsområdet. Gatan bör vara dubbelriktad och förses med gångbana. Om inte det är

möjligt bör gatan utformas som ett gångfartsområde där det framgår att gående kan nyttja hela ytan samt att det inte är lämpligt att föra fordon med högre hastighet än gångfart.

- 5.5 Tekniska nämnden ställer sig mycket positivt till ett väl genomtänkt landskap som erbjuder rekreation i form av gångstigar genom ett system av dagvattendammar.
- 5.6 I planbeskrivningen står det tydligt vilka nivåer och krav som finns för inne och utemiljö i området. Buller kommer både från järnvägs- och vägtrafiken och det är viktigt att gällande bullernivåer efterlevs samt att bullerskyddsåtgärder vidtas.
- 5.7 Enligt planförslaget bör en strategi tas fram avseende omhändertagande och användning av områdets matjord. Det är att föredra ur ett resursperspektiv att matjorden används för odling och inte som anläggningsmaterial ex. för fyllning av en bullervall.
- 5.8 Tekniska nämnden bedömer att de åtgärder som beskrivs i planen är genomförbara och rimliga.
- 5.9 I trafikutredningen framgår att hänsyn har tagits till särskild lastplats vid skolans kök för stora transporter av leveranser och för avfallshämtning, vilket nämnden anser är positivt inte minst från arbetsmiljösynpunkt.

Kommentar

- 5.1 *I trafikutredning finns rekommendationer för hur oskyddade trafikanter ska få en så trafiksäker miljö som möjligt. Samtliga passager över Ginnlögs väg och Enköpingsvägen kommer att vara hastighetssäkrade.*
- 5.2 *Åtgärdat i justerat förslag för granskningsskede. Hämtning och lämning sker i väster om idrottssalen i det uppdaterade förslaget. Inom projektet har hämtning och lämning i kombination med bussfickan diskuterats. Bedömningen är att en sådan lösning riskerar att minska framkomligheten för bussar samt orsaka köbildning på Ginnlögs väg.*
- 5.3 *Kommunen noterar detta.*
- 5.4 *Åtgärdat i justerat förslag för granskningsskede då bostäderna är flyttade och det är en dubbelriktad körbana.*
- 5.5 *Kommunen noterar detta.*
- 5.6 *Beräkningar av bullernivå visar att bullervallarna klarar av detta. Utbyggnad av bullervallarna kommer ske i samband med planens genomförande och kommer vara färdigbygga innan skolan öppnar.*
- 5.7 *Kommunens strategi för matjord integrerat i projektplaneringen och kommer att utvecklas vid projekteringen.*
- 5.8 *Kommunen noterar detta.*
- 5.9 *Kommunen noterar detta.*

6 Kultur- och fritidsnämnden inkom 2021-06-02

- 6.1 I tidigare planyttranden från Kultur- och fritidsnämnden betonas vikten av att nya skollokaler ska vara flexibla för att kunna användas av flera olika målgrupper. Därför bör lokalerna vara orienterade och utformade så att de kan fungera som mötesplats/träffpunkt för kultur- och idrottsaktiviteter, föreningsverksamhet och möten på kvällar, helger och lov.
- 6.2 Inom skolområdet är det planerat en idrottssal för skolidrott. Kultur- och fritidsnämnden saknar en närmare beskrivning av vad det innebär. Behovet av sporthallar med spelmått 20 x 40 m är stort och framförallt i Bro. Vi har tidigare lyft fram fördelen med att placera sporthallar i anslutning till skolor för optimalt användande. En sporthall/idrottssal som även är planerat utifrån idrottsföreningarnas behov skulle fyllas med verksamhet alla dagar i veckan från dag ett.

- 6.3 Planen redovisar flera förslag som syftar till liv och rörelse i området även på kvällar och helger. Skolans utemiljö som lockar till lek och fysisk aktivitet, en rogivande rekreationspark, vackra dagvattendammar är goda exempel på detta. Om dessutom skol- och idrottslokaler inte bara planeras för skolverksamhet utan även fylls med annan verksamhet kommer området att kunna bli en målpunkt/träffpunkt för många invånare även på kvällar, helger och lov, vilket bidrar till en ökad trygghet och nyttjandegrad.
- 6.4 Vikten av säkra vägar för de oskyddade trafikanterna kan inte nog betonas. Det är därför viktigt med ett utbyggt gång- och cykelvägnät som gör det möjligt att säkert kunna ta sig till skolan och idrottssalen från alla delar av Bro. Den föreslagna gång- och cykelvägen i anslutning till Ginnlögs bro är nödvändig inte minst för att koppla samman området med Bro IP. Dessutom behöver den tänkta gång- och cykelvägen längs med Ginnlögs väg mellan Jurstarondellen och Bro IP färdigställas samtidigt som skolan och idrottshallen är klar. I budgeten för 2021 finns beslut om att Bro IP ska utvecklas. Ett arbete som ännu inte påbörjats, men med tanke på att planområdet för Kockbacka gränsar mot Bro IP – med järnvägen som barriär - så är det en stor fördel om dessa två planer är väl integrerade i varandra. Detta gäller både planernas utformning och tidsplan.
- 6.5 Området består idag av ett öppet fält i anslutning till omkringliggande bebyggelse. Det idag öppna jordbrukslandskapet är en påminnelse om ett jordbrukslandskap som historiskt omgivit Bro. I området finns förutom det historiska odlingslandskapet inga utpekade kulturmiljövärden och inga kända fornlämningar. I anslutning till planområdet ligger Ekboda gårdsmiljö, ett särskilt värdefullt område som är utpekad i kulturmiljöutredningen för Bro. Gårdsbebyggelsen är redan idag nära tätorten och den föreslagna detaljplanen bedöms inte ge någon ytterligare negativ påverkan på kulturmiljön.
- 6.6 Planen bedöms bli en förbättring för barnens miljö. Det är betydelsefullt för barnens livsmiljö att nya rekreations- och fritidsytor skapas. Då tid i fullstora hallar i dag saknas begränsas barns möjlighet att ta del av det utbud som föreningslivet skulle kunna erbjuda. Byggandet av en fullstor hall i Bro skulle erbjuda fler barn och unga att vara aktiva på sin fritid vilket på längre sikt är bra både för det enskilda barnet och för folkhälsan i stort.

Kommentar

- 6.1 *Inget i detaljplanen motverkar användning av lokalerna kväll och helg. Idrottshallen har fått en tydligare entréplats vänd mot Ginnlögs väg för användning/ uppsamling på kvällar och helger.*
- 6.2 *I nuvarande förslag är skolans idrottssal ritad med invändiga måtten 22x42 meter. Detta medger en delbar yta där skolidrott kan bedrivas samt i helplansfallet en idrottsplan 20x40 för innesporterna med störst planyta (handboll, innebandy).*
- 6.3 *Samhällsbyggnadskontoret noterar detta.*
- 6.4 *Rekommendationer på ett utbyggt gång- och cykelnät ingår i trafikutredningen. En gång och cykelbro finns med i detaljplan för att förstärka koppling från den nya skolan till Bro IP. Gata- park- trafikavdelningen kommer att bygga ut gång- och cykelväg från Bro IP mot Jurstarondellen. Projektering för detta pågår. Planen för Kockbacka gårde har getts högsta prioritet, uppdrag för planarbetet för Bro IP finns inte, vilket försvårat möjligheter kring samarbete mellan projekten.*
- 6.5 *Samhällsbyggnadskontoret noterar detta.*
- 6.6 *Samhällsbyggnadskontoret noterar detta.*

7 Utbildningsnämnden inkom 2021-05-28

Utbildningskontoret yttrar sig över detaljplanen i de delar som berör kontorets verksamhetsområden. Planområdet är omgivet av trafikerad bilväg på två av fyra sidor och av järnvägsspår på ytterligare en sida. Vägarna och järnvägen utgör två riskfaktorer, dels de uppenbara risker som finns med barn i trafikmiljö, dels den påverkan som bilar och tåg har på ljudmiljön. Båda dessa faktorer har man i planarbetet tagit hänsyn till och anpassat utformningen av förslaget efter.

Det finns goda skäl att skapa nya förutsättningar för de elever som går på Broskolan idag. Förutom den segregation som finns, så är det centrumnära läget en utmaning. Att bygga en ny skola innebär nya möjligheter att skapa en god lärmiljö som möter de krav på anpassningar och pedagogiska utmaningar som finns i skolan. Utbildningskontoret ser med stor tillförsikt fram emot att få vara med och skapa nya förutsättningar för eleverna i Broområdet.

Den nära kopplingen till Bro IP är positiv men tillgängligheten är viktig att ha med i planarbetet. Att stärka kopplingen mellan skolområdet och Bro IP skulle gynna båda delar.

Projektet ”Omdaning Bro” är mycket intressant och skolans roll och del, i den önskade utvecklingen av Broområdet är sannolikt viktig för att uppnå goda resultat. För att göra det planerade området tryggt och attraktivt under dygnets alla timmar ställs höga krav på utformning av skolan, dess omgivning och de lokaler som kan samutnyttjas med Kultur- och fritidskontoret och andra aktörer.

Sammanfattningsvis ställer sig Utbildningskontoret positiv till detaljplanen. Samhällsbyggnadskontoret har tillsammans med arkitekterna tagit fram ett förslag där det finns goda möjligheter att skapa en välfungerande och attraktiv skolmiljö. För barn och ungdomar är utbildning en av de enskilt viktigaste faktorerna för en god framtid. Rätt utformad och med en god ledning och styrning skulle en ny skola i Bro kunna ge mycket goda möjligheter för barnens lärande och utveckling.

Kommentar

Samhällsbyggnadskontoret noterar detta.

Övriga remissinstanser

8 Skanova inkom 2021-03-30

Skanova önskar att så långt som möjligt behålla befintliga teleanläggningar i nuvarande läge för att undvika olägenheter och kostnader som uppkommer i samband med flyttning. Tvingas Skanova vidta undanflyttningsåtgärder eller skydda telekablar för att möjliggöra exploatering förutsätter Skanova att den part som initierar åtgärden även bekostar den.

Kommentar

Kommunen noterar detta.

9 GlobalConnect (IP-Only) inkom 2021-04-06

GlobalConnect (IP-Only) har markförlagda kablar av betydande karaktär inom området. Generellt önskar de så långt som möjligt behålla befintliga ledningar i sina nuvarande lägen för att undvika de olägenheter och kostnader som uppkommer i samband med flytt. De förutsätter att de kostnader som uppstår vid en eventuell flytt bekostas av den som initierar flytten.

Vid arbeten i närheten av befintliga ledningar behöver försiktighet iaktas så att inte skada uppkommer. I övrigt har GlobalConnect (IP-Only) inget att erinra mot det aktuella förslaget.

Kommentar

Kommunen noterar detta.

10 Käppalaförbundet inkom 2021-04-25

Förbundet har inga anläggningar i området som påverkas av den föreslagna planen. De har inga synpunkter.

11 Region Stockholm, Trafikförvaltningen inkom 2021-04-28

- 11.1 Region Stockholm anser att placeringen är lämplig för en skola. Regionen ser positivt på att en MKB är upprättad som bland annat ska utreda konflikten mellan dagens markanvändning och planförslaget då båda handlar om viktiga samhällsfunktioner.
- 11.2 Det lyfts i planbeskrivningen att det finns ett regionalt cykelstråk utpekad längs Enköpingsvägen. Planlagda cykelvägar bör utformas så de ansluter på ett bra sätt till det regionala cykelstråket Bålstastråket. Det är positivt att möjligheten att gå och cykla säkert till skolan prioriteras, samt att en planskild korsning planeras för gång och cykeltrafik. Det är positivt att cykelparkeringar lokaliseras strategiskt. Tryggheten och attraktiviteten för cykelparkeringar ökar ytterligare om de utformas med ramlåsningsmöjlighet och väderskydd.
- 11.3 Region Stockholm är positiva till en ny hållplats vid skolan. Linje 556 planeras på sikt gå Ginnlögs väg förbi skolan. Det förutsätter dock dels att planerad bussangöring på södra sidan av Bro pendeltågstation är utbyggd, dels att bussterminalen på den norra sidan av stationen är ombyggd så att utrymme finns för att linjen ska kunna stå där viss tid för tidsreglering.
- 11.4 Enligt trafikutredningen innebär skolskjutsprogrammet att minst tre bussar kommer behövas för hämtning och lämning av barn. En busshållplats i form av fickhållplats med en bredd på minst 3 meter rekommenderas längs södra sidan av Ginnlögs väg vid entrén till skolan. Enligt Ribuss ska busshållplatsen ligga 10 meter från korsningen. Det ska finnas minst 2 meter mellan busshållplats och gång- och cykelvägen för barn att vänta på bussen och för på- och avstigning utan att hindra fotgängare och cyklisters framkomlighet. Om bussarnas hämta/lämna-tider inte koordineras kan det tillkomma ett framkomlighetsproblem längs Ginnlögs väg som bör utredas. Hållplatslägen ska alltid ske i dialog med Region Stockholms trafikförvaltning och hållplatser ska utformas i enlighet med trafikförvaltningens riktlinjer (RiBuss).
- 11.5 I det kommande planarbetet bör pendeltågsdepån (Brodepån) inkluderas i bullerutredningen. SL är verksamhetsutövare för denna och driften sköts f.n. av MTR. Region Stockholms trafikförvaltning önskar informera om att buller från Brodepån räknas som industribuller och bör redovisas separat från trafikbuller. Trafikförvaltningen bidrar gärna med input i det kommande planarbetet så att buller från Brodepån beaktas. Frågor kan ställas till akustik@sl.se. Verksamheten vid Brodepån bör vidare beskrivas i planbeskrivningen.
- 11.6 I bullerutredningen konstateras att bullertillskott från spårväxlar verkar saknas. Det bör således tydliggöras i rapporten huruvida växlar som angränsar till planområdet är beaktade eller inte. Skolgårdens läge och storlek bör vara utmärkt på plankartan. Dessutom bör eventuell yta som avses användas för lek, rekreation och pedagogisk verksamhet markeras särskilt. Ytorna bör ha en planbestämmelse för buller. Detta mot bakgrund av Boverkets Rapport 2015:8 Gör plats för barn och unga! En vägledning för planering, utformning och förvaltning av skolans och förskolans utemiljö.
- 11.7 En skyddsbestämmelse för industribuller från Brodepån bör läggas till i plankartan.
- 11.8 Region Stockholms trafikförvaltning ser fram emot en fortsatt dialog med kommunen kring allt som rör kollektivtrafiken.

Kommentar

- 11.1 Kommunen noterar detta.
- 11.2 Det finns utrymme för det befintliga regionala cykelstråket längst Enköpingsvägen att utökas till bredden av ett regionalt cykelstråk i senare utbyggnad, vilket redogörs i planbeskrivningen.
- 11.3 Kommunen noterar detta.
- 11.4 En diskussion med SL och bussbolaget pågår och ett förslag på placering av nya hållplatser har tagit fram i trafikutredningen och presenterats för övriga parter. Diskussion med SL och bussbolaget förs och ett förslag har tagits fram som följer RiBuss. I planen finns en 60 m lång bussficka så att SL-buss och skolbussar får plats samtidigt. 2 meter mellan hållplats och GC-väg planeras in.
- 11.5 Industri- och bullerutredningen redovisas i separata bilagor och med separata riktvärden i granskningshandlingar. Dvs ljudnivåerna är ej sammanräknade.
- 11.6 Korrektin från spårväxlar är inkluderade enligt den nordiska beräkningsmodellen. I planbeskrivning och gestaltungsprogrammet finns redovisat ytor för lek, rekreation och pedagogisk verksamhet. Det finns inget behov av bestämmelse om bullernivåer då de åtgärder för bullerskydd som utförs kommer att göra att riktlinjerna för buller klaras.
- 11.7 Det finns inte stöd i PBL för att göra en bestämmelse som reglerar buller som uppkommer utanför planområdet. Utredning kring industribuller visar att riktvärdena klaras för den bebyggelse och de utemiljöer som föreslås.
- 11.8 Kommunen noterar detta.

12 E.ON Energidistribution AB inkom 2021-04-29

- 12.1 E.ON Energidistribution AB har studerat dom inkomna handlingarna och har följande synpunkt. Vi har fått vad vi önskat i plankartan, ett avsatt E-område för en ny nätstation.
- 12.2 Det finns ett problem med när i tid det går att ansluta detta projekt, i skrivande stund har jag inte fått några uppgifter om när det är möjligt. Ber om att få återkomma med mer uppgifter ang anslutning av projektet.

Kommentar

- 12.1 Kommunen noterar detta.
- 12.2 Mer uppgifter har delats och kommunen är i kontakt med E.ON om anslutning av projektet.

13 E.ON Värme Sverige AB inkom 2021-05-03

- 13.1 E.ON Värme Sverige AB har idag en huvudmatningsledning till Bro som ligger i utkant av de aktuella fastigheterna (mot Enköpingsvägen). Därefter går vår ledning ner mot järnvägen på fastighet 2:1>9. Denna ledning måste beaktas och exploatören bekostar eventuell flytt av ledningen.
- 13.2 Vi undersöker gärna möjligheten att ansluta de aktuella fastigheterna till fjärrvärme eller bistår gärna med andra eventuella energilösningar.

Kommentar

- 13.1 U-område för befintlig ledning har lagts till i detaljplanen.
- 13.2 Kommunen noterar detta.

14 Hyresgästföreningen Upplands-Bro inkom 2021-04-29

- 14.1 Hyresgästföreningen Upplands-Bro är positiv till att tryggheten i Bro intresserar politikerna. Våra medlemmar vill känna trygghet i sitt boende, känna igen sina grannar och ha en trivsamt boendemiljö. Vi tycker dock att skrivningen i ”Planens syfte” om att ”... göra plats för bostäder och rekreation för att förstärka tryggheten då de förväntas medföra större närvaro av boende och medborgare över dygnet” är konstig då området är oexploaterad åkermark vilken, vad vi vet, inte har upplevts som otrygg.
- 14.2 Vi tycker dock att idén att flytta Broskolan till periferin av det som uppfattas som Bro tätort är riktigt dålig. Den nya skolan planeras för upp till 1000 elever från 6-åringar till 16-åringar inklusive grundsärskola och vi kan inte se något positivt exempel där en mastodontskola för så väl småbarn som börjar skolan i förskoleklass och tonåringar som går i årskurs 9 har upplevts trygg för de små. Eftersom skolan placeras ca 1,8 km från den längst bort belägna delen av Råby tror vi inte att de små barnen kommer att gå eller cykla till skolan utan istället bilskjutas och hur miljövänligt är det? I avsnittet om Trafik och kommunikationer anges att kapaciteten för Ginnlögs väg behöver utredas vidare vid max exploatering av skolan. Vi anser att detta behöver göras redan nu. Så gott som alla elever, av de 1000 som ska gå i den skolan, som kommer till fots eller med cykel/moped kommer att bli tvungna att korsa Ginnlögs väg. Frågan är inte om utan när den första olyckan sker.
- 14.3 Den planerade skolan kommer att innehålla en idrottshall vilket i sig är positivt. Behov finns av ytterligare hall för inomhussport i Bro och om en prioritering av idrott för äldre årsgrupper görs till den nya hallen kan tid frigöras i den befintliga hallen till de yngre som får nära. Däremot innebär förslaget att 1000 elever kommer att få mycket längre till simundervisningen och värdefull utbildningstid gå åt till att förflytta sig till simhallen.
- 14.4 Broskolan ligger centralt i Bro tätort av den enkla anledningen att skolorna ska vara enkla att nå för de elever som bor i tätorten. Broskolan är ett högstadium och riktar sig till hela tätorten och placerades därför centralt. Råbyskolan, Härneviskolan och Finnstaskolan ligger i anslutning till de bostadsområden varifrån de yngre eleverna kommer och de ska ha kort och säker väg till skolan. Vi konstaterar att eleverna från Råby kommer att få betydligt längre skolväg. Eleverna från Finnsta kommer att få ungefär samma avstånd. Elever med skolskjuts från landsbygden är inte beroende av var skolan ligger på samma sätt som de som går eller cyklar.
- 14.5 Tanken att flytta Broskolan till en perifer del av tätorten är en felaktig tanke från början. Argumentet att närheten till butiker är skadligt faller på att eleverna kommer att hitta till butiker ändå. I Brunna och Norrboda t ex planeras nya skolor i anslutning till handel och gatukök. Ett annat argument att flytta Broskolan är vara att lokalerna skulle kunna ändras till kommersiella lokaler. Om det finns ett sug efter kommersiella lokaler i Bro centrum så borde Upplands-Brohus istället få i uppdrag att omgående bygga bostäder och lokaler på marken efter Norrgrindens förskola och nedlagda panncentralen.
- 14.6 Hyresgästföreningen anser att planförslaget verkar ha hastats fram. Eftersom huvudsyftet med planförslaget är att flytta Broskolan (vilket inte uttalas tydligt i planen men framgår i bisatser och av andra kommunala handlingar) borde utdraget ur en beslutad skolplan ingå i underlaget.

Kommentar

- 14.1 *Att planera bostäder i området i anslutning till skolgården och rekreationstråket är i huvudsak det som kommunen syftar på när man beskriver en del av planens syfte. Texten har reviderats för att klargöra detta.*
- 14.2 *Utformning av planen har haft fokus att skapa trygga gång och cykelkopplingar till skolan. I trafikutredningen och planbeskrivning beskrivs åtgärder med fokus på trafiksäkerhet. Utredningar kring trafik utgår från en maxutbyggnad av planförslaget.*

- 14.3 *Kommunen noterar detta.*
- 14.4 *Inriktningen för uppdraget som Samhällsbyggnadskontoret har fått är att planlägga för att inte bara rymma dagens elevantal utan även kunna utöka kapaciteten för en skola. Det är riktigt att förslaget till placering innebär att en del elever kommer att få längre till skolan, samtidigt som skolan blir närmare eller mer lättillgänglig för andra.*
- 14.5 *Kommunen arbetar med utveckling av Bro centrum på flera platser inom projektet Omdaning Bro.*
- 14.6 *Detaljplaneprocessen omfattar inte själva skolverksamheten, den kommer att behandlas i ett separat ärende.*

15 Lantbrukarnas riksförbund inkom 2021-04-29

- 15.1 I Sverige försvann mellan 2018 och 2019 ca 2 900 hektar åkermark till förmån för annat än livsmedelsproduktion. Motsvarande siffra för den gångna 10-årsperioden är 82 000 hektar. Till detta skall visserligen läggas en ökning av betesmarkerna i Sverige, men tyvärr ser vi här en minskning av antalet betande tamboskap. Inte minst torråret 2018 visade sig att all tillgänglig åkermark togs i anspråk för de ändamål som var möjliga. Här visade sig känsligheten för vädret i sin tydligaste form. Jordbruksåret 2019 präglades även det av torkan 2018, då bland annat mycket av det foder som var avsett som buffert hade förbrukats. Pandemin 2020 och 2021 visar även mycket tydligt att vi måste se vår egen livsmedelsförsörjning som en viktig faktor i samhället. Att vara beroende av import när en hel värld står inför en pandemi som denna, är att ta mycket stora risker. Vi vet dessvärre inte hur framtiden ser ut. Även riksdagens enhälliga antagande av livsmedelsstrategin i juni 2017 markerar tydligt i vilken riktning vi går. Med detta sagt, måste vi i allt högre grad värna om vår skyddsvärda produktionsmark. Skall vi även uppnå mål avseende en större andel ekologiska livsmedel i vår inhemska produktion, är det hög tid att vi värnar om den areal åkermark vi har till vårt förfogande.
- Jordbruksmark kan inte skapas på konstgjord väg eller flyttas. Den åkermark som en gång hårdgjorts, eller på annat sätt bebyggts, är irreversibel. 600 hektar produktiv åkermark försvinner årligen till förmån för infrastrukturella åtgärder. Denna areal motsvarar en årlig försörjning av livsmedel, byggmateriel, fibrer, bränslen mm för ca 850 personer. Om vi i framtiden skall göra lika mycket åkermark irreversibel, samtidigt som befolkningsökningen är konstant, kommer snart dessa två kurvor skära varandra och vi står inför en situation där vi mer eller mindre blir helt beroende av import. Med tanke på att Sverige idag står i bränschen för en hållbar livsmedelsproduktion, med mycket låg användning av antibiotika samt växtskyddsmedel, står dörrarna vidöppna för import av varor som vi inte har kontrollen över produktionen. Mot den bakgrunden är det rimligt att tro att även mark- och vattenresurser kan väntas bli allt mer strategiskt viktiga i takt med att den globala konkurrensen om dem ökar. Vi vill därför belysa det som tas upp i utredningen om exploatering på jordbruksmark för Kockbacka Gärd i Bro.
- I rapportens första punkt hänvisas det till 3 kap 4 § i miljöbalken där man belyser att jordbruksmark är av nationell betydelse. Det anges även att brukningsvärd åkermark endast får tas i anspråk för bebyggelse eller anläggning om det behövs för att tillgodose väsentliga samhällsintressen. Enligt det som framgår i sagda rapport om exploatering på jordbruksmark, tas frågan om bebyggelse av bostäder, motsvarande en ansevärd areal av den totala arealen av 14 hektar, inte upp. Man anser även att det är av vikt att tydliggöra vilka avvägningar som görs mellan jordbruksintresset och det väsentliga samhällsintresset. Har kommunen gjort dessa avvägningar, och hur har man i så fall resonerat?
- 15.2 Enligt rapporten tar man även upp att lantbruksföretagare samt LRF har yttrat sig i FÖP Bro, och anser att det i yttrandet inte framgår att några invändningar gjorts angående ianspråktagande av aktuella jordbruksmarken. Vi vill bestämt hävda att så har gjorts i inlagan dat. 2020-10-23 (se bilaga 1). Visserligen är det en allmänt hållen synpunkt om att i allt väsentligt skydda

produktiv jordbruksmark från bebyggelse. Kockabacka Gärde torde således ingå i den beskrivningen.

- 15.3 I den femte punkten belyser man konsekvenserna av att jordbruksmark försvinner. Att de producerande ekosystemtjänsterna försvinner när man hårdgör yta, är tyvärr en oundviklig konsekvens. Här anger man även att dessa tjänster försvinner till en stor del. Man anger även att det för den icke bebyggda arealen finns framtida möjligheter att återta dessa ekosystemtjänster genom exempelvis jordbruk, ser vi mer som en utopi än en möjlighet. Visserligen kan man ta upp småskaligt jordbruk, för den delen trädgård eller fruktträd, men något effektivt jordbruk för den viktiga livsmedelsförsörjningen ser vi inte som en möjlighet i framtiden. Det ligger snarare i sakens natur att kommunen även i framtiden väljer att exploatera den återstående arealen. Vad har kommunen för plan att bevara det översta jordlagret på den återstående arealen och hur skall man gå till väga för att detta inte förstörs under byggnationen?
- 15.4 Jordbruksmark är en mycket viktig del av de producerande ekosystemtjänsterna. Inte minst genom livsmedelsproduktionen, men som ovan nämnt i ett flertal andra områden. Ekosystemtjänsterna innebär även frågor som rör den biologiska mångfalden, och inte minst fotosyntesen. Med ett växande samhälle är det lätt att glömma bort värdet av dessa tjänster. Lantbruket kan inte bara producera dessa tjänster i landets perifera delar, utan är minst lika viktiga i och nära samhällen.
- 15.5 LRF Upplands-Bro anser att det finns alternativa platser att bygga den nya skolan och anser därför att kommunen skall se över det föreslagna. Vi emotsätter oss därför planerna för byggandet av den nya skolan på den föreslagna platsen.
- 15.6 För övrigt anser vi att rapporten om exploatering på åkermark tydligt är skriven för att tjäna sitt syfte. Inledningsvis hänvisar man till 3 kap 4 § i miljöbalken, och jordbruksmarkens nationella betydelse. Ingenstans beskriver man de bostäder som man avser att bygga som samhällskritisk verksamhet. Mycket ymnigt och i rapportens absoluta slutskede anger man möjligheten att ta åkermarken i anspråk för annat än skolan i det aktuella fallet.
- 15.7 Upplands-Bro kommun vill anföra tryggheten som en anledning till bygget av bostäder och service i anslutning till den aktuella skolan. Nuvarande Broskolan ligger både nära bostäder och service, vilket med all önskvärd tydlighet har visat inte innebära några trygghetsskapande effekter. Vad är det som säger att det skall göra det här?
- 15.8 Upplands-Bro Kommun vill i allt väsentligt vara en förebild i många frågor, varför inte även ta initiativet att bli den kommunen i Sverige som går i bräschen för att skydda produktiv åkermark mot bebyggelse och därmed vara med och bidra till en framtida hållbar inhemsk livsmedelsproduktion. Andra kommuner har sett nyttan att göra så. Vad hindrar Upplands-Bro kommun att göra det samma?

Kommentar

- 15.1 *Av den totala arean är det skolan och dagvattenparken som tar upp den större delen av ytan i planförslaget. Bostäder och anslutningsväg tar upp en mindre andel av ytan. Bostäderna skapar närvaro, och därför också trygghet för skolgården och rekreationstråket på kvällar och helger. Dagvattendammarna är nödvändiga i planförslaget och byggnaden av skolan för till ex. översvämningsrisk. Kvarstående brukningsvärdet av jordbruksmarken efter skolbyggnad och tillkommande infrastruktur är har bedömts som litet och att sociala/trygghetsaspekter överstiger detta.*
- 15.2 *MKB och jordbruksmarksutredning har reviderats med avseende på detta.*
- 15.3 *I genomförandebeskrivning finns ett förfarande om hur det översta jordlagret ska användas i byggskedet i tex planteringar.*
- 15.4 *Synpunkten noteras.*

- 15.5 *Kommunen har gjort en utredning om alternativa platser men noterar att LRF inte håller med om slutsatserna i utredningen.*
- 15.6 *Huvuduppdraget för detaljplanen är inte bostäder, utan skola och dagvattenlösningar. Förslaget till bostäder är för att komplettera bebyggelsen och öka tryggheten.*
- 15.7 *Till skillnad från placeringen av Broskolan idag, planeras området i detaljplan till stor del öppna ytor. I planområdena ger bostäderna närvaro och skapar därför trygghet i området. Däremot kan brist på trygghet finnas pga fler anledningar och därför blir åtgärderna i olika områden annorlunda.*
- 15.8 *I MKB har rekommenderats att kommunen i framtida planeringsarbete värnar och prioriterar jordbruksmark i övriga detaljplanearbeten. Det är en fråga som behöver lyftas i framtida översiktsplanearbete samt vid förfrågningar om nya detaljplaner.*

16 Upplands-Bro Villaägarförening inkom 2021-04-29

- 16.1 *Upplands-Bro Villaägarförening anser att den planerade skolbyggnaden är ett måste för att den storskaliga utbyggnaden av Nya Bro ska lyckas så att nya invånare ser en framtid i Bro med omnejd. Vi ser fördelar med att skolan flyttas från Bro centrum genom att det frilägger yta för den förnyelse som måste ske av centrum. Den tilltänkta fysiska utformningen av skolbyggnader är tilltalande med ett större parkområde.*
- 16.2 *Våra farhågor finns i att kommunikationer inte blir bra till och från skolan särskilt från Bro landsbygd och den pågående utbyggnaden av Bro-Gårdsstaden. I övrigt inga synpunkter.*

Kommentar

- 16.1 *Kommunen noterar detta.*
- 16.2 *Framtida kollektivtrafik och säkra gång- och cykelkopplingar har utretts och finns i planbeskrivning och trafikhandlingen. En gång-och cykelbro finns med i detaljplan för att skapa en säker koppling till Bro IP från planområdet.*

17 Brandkåren Attunda inkom 2021-04-29

- 17.1 *Brandkåren Attunda har övergripande studerat riskanalysen för transporter av farligt gods och planens hänsyn till riskerna. Enköpingsvägen är en sekundärled för farligt gods. Brandkåren Attunda anser att ett skyddsavstånd på 25 meter är skäligt och att området 25 meter från Enköpingsvägen ska utformas så att det inte uppmuntrar till stadigvarande vistelse. Detta bör markeras ut i plankartan då det kommer påverka utformningen av skolans område, framför allt det som benämns skoltorg i gestaltningsprogrammet. Brandkåren Attunda anser att om man vill sänka skyddsavståndet till under 25 meter ska en fördjupad riskanalys göras. Den bör visa det faktiska antalet transporter av farligt gods samt vad konsekvenserna för en olycka kan bli. Exempelvis hur stort det kritiska området blir vid en olycka som leder till en pölbrand.*
- 17.2 *Brandkåren Attunda vill belysa att även om Enköpingsvägen klassning som sekundär transport led för farligt gods tas bort kan transporter av farligt gods fortfarande ske. Enköpingsvägen är den snabbaste vägen till de två bensinstationerna i Din-x och Ingo från E18. Riskerna med drivmedelstransporter ska beaktas oavsett om vägen är klassad som farligt godsled eller inte.*
- 17.3 *Brandkåren Attunda ser positivt på att riskanalysen har beaktat en eventuell utbyggnad av Mäljarbanan.*
- 17.4 *Utifrån plankartan och gestaltningsprogrammet har ett område identifierats där det anses finnas en särskild risk för trafikolyckor. Punkten som är markerad i figur 1 verkar utformas som en korsningspunkt för typ all trafik, vilket ökar vikten av genomtänkt utformning av den ur ett trafiksäkerhetsperspektiv. Detta område benämns som GATA1 i plankartan.*

- 17.5 Enligt plan- och bygglagen åligger det kommunen att utreda markens lämplighet utifrån bland annat risken för översvämning. Brandkåren Attunda har övergripande studerat de två dagvattenutredningarna upprättade av WRS. Brandkåren Attunda ser positivt på att ett dimensionerade 100-årsregn med klimatfaktor 1,25 har tagits fram för planområdet. Brandkåren Attunda anser dock att plankartan inte anger tillräckligt med nödvändiga åtgärder för att kunna hantera eventuella översvämningar från ett 100-årsregn. Utredningarna har tagit fram två alternativ för att kunna hantera de flöden som kan uppstå men de anger också att ett visst utredningsbehov kvarstår. Brandkåren Attunda ser gärna att ett konkret alternativ tas fram och att det förs in i plankartan för att säkerhetsställa att tillräckligt med åtgärder kommer att upprättas i samband med byggnationen av området.
- 17.6 Brandkåren Attunda ser gärna att extra vikt läggs på att utreda vilka åtgärder som behöver göras för att säkerhetsställa att skolan inte kommer att påverkas negativt av ett 100-årsregn då skolan anses vara en samhällsviktig verksamhet. Brandkåren Attunda instämmer med Länsstyrelsen rekommendationer att samhällsviktiga verksamheter ges en högre säkerhet och ska planeras så att deras funktion kan upprätthållas vid en översvämning. Åtgärder bör föras in i plankartan.
- 17.7 Enligt plan- och bygglagen åligger det kommunen att utreda markens lämplighet med hänsyn till risken för olyckor, såsom ras och skred. I detaljplanen ska det vara klart om markanvändningen är lämplig utifrån geotekniska aspekter. Brandkåren Attunda har översiktligt granskat PM geoteknik södra och norra. PM:et anger vilka belastningar som kan medföra risk för skred. Enligt ett av förslagen för att minimera risken för skada på byggnader vid kraftigt skyfall anges höjdsättning av mark som ett alternativ. Att höjdsätta ett område kan medföra en extra belastning på området om det görs genom att exempelvis addera jord, sand, sten, grus. Den extra belastningen kan då öka risken för skred. Brandkåren Attunda anser att om höjdsättning ska göras genom att man adderar exempelvis jord, sand, sten, grus inom området bör det säkerhetsställas att belastningen inte överskrider de värden som anges i de geotekniska utredningarna.
- 17.8 Själv mord är ett allvarligt folkhälsoproblem, ca 1500 personer dör årligen varav nästan 10% av självmorden sker inom transportsystemet. I Utformningen av detaljplanen kommer innebära att antalet människor som rör sig i området kommer att öka markant. En stor ökning av dessa människor kommer utföras av unga personer i och med skolan. I samhället finns det nu en ökad suicidtrend bland unga personer där suicidtalet ökar med ca 1 procent per år. Brandkåren Attunda anser att spårområdet och bron över järnvägen bör analyseras i samråd med Trafikverket med avseende på risk för suicid i syfte att identifiera lämpliga åtgärder. I planen föreslås att den befintliga bron ska byggas ut för att inneha gång- och cykeltrafik. Brandkåren Attunda anser att bron bör utformas så att möjligheterna begränsas för hopp ner på järnvägen. Brandkåren Attunda ser också en problematik med utformningen av området vid spåret. Bullervallen kommer eventuellt att skymma stora delar av spåret vilket minimerar möjligheten att någon utomstående kan ingripa ifall någon försöker ta sig in till spårområdet. Brandkåren Attunda anser att åtgärder bör sättas in för att begränsa tillträdet till spårområdet.
- 17.9 Yttrande nedan syftar till att säkerställa möjlighet till räddningsinsatser med tillfredsställande säkerhet. För detta planområde finns det begränsningar i möjligheterna till att utrymma från bostäder/kontor med hjälp av räddningstjänstens medverkan. Detta eftersom insatstiden överstiger 10 minuter från den närmsta brandstationen med höjdfordon. Insatstiden understiger dock 10 minuter från den närmsta brandstationen med bärbar utskjutsstege, vilket enligt Boverkets byggregler kap. 5:323 medger viss möjlighet till utrymning med hjälp av räddningstjänsten. Brandkåren Attunda har förmågan att assistera vid utrymning med bärbara stegar från fönster där karmunderstycket/balkongräcket är beläget högst 11 meter över marken. Brandkåren Attunda anser att dessa begränsningar ska beskrivas i planen. Om utrymning ska kunna ske med räddningstjänstens medverkan krävs särskilt utformade uppställningsplatser för räddningstjänstens bärbara stegar. För att klara åtkomligheten kan särskilda räddningsvägar och uppställningsplatser behöva anordnas. Brandkåren Attunda vill dock belysa att det genom

byggnadstekniska lösningar är möjligt att åstadkomma tillfredsställande möjlighet till utrymning utan räddningstjänstens medverkan.

- 17.10 Åtkomligheten för räddningstjänstens fordon ska säkerställas i planen. Avståndet mellan uppställningsplatser och angreppsvägar får inte överstiga 50 meter. Brandkåren Attunda vill belysa att problem med åtkomligheten kan uppstå med den planerade utbyggnaden av skolan. Enligt plankartan samt illustrationsplanen kan det bli problem att uppfylla åtkomligheten till baksidan av skolan samt den eventuella utbyggnaden av skolan. Vägarna kan behöva utformas som räddningsvägar för att klara kraven på åtkomlighet för räddningstjänsten. Detta bör utredas och föras in i planen för att kunna möjliggöra utbyggnaden av skolan.
- 17.11 Brandkåren Attunda ser positivt på att planbeskrivningen tar upp tillgången till brandposter. För radhusbebyggelse och skolor tillåts endast brandvattenförsörjning med så kallat konventionellt system som utgörs av brandposter. Detta förutsätter att brandposterna har tillräckligt tryck och flöde samt att maximalt avstånd mellan brandpost och uppställningsplats för räddningstjänstens fordon får inte överskridas. Avståndet för inte överstiga 150 meter till närmsta brandpost. Detta bör föras in i plankartan.

Kommentar

- 17.1 *Avstånd är ej specifikt markerat i plankartan men planen tillåter inte bebyggelse inom 25 meter med aktuellt förslag vilket uppfyller synpunkten enligt ovan. Riskanalysen anger vidare att utan åtgärder rekommenderas ett skyddsavstånd på 25 meter om Enköpingsvägen förblir en sekundär transportled för farligt gods. Inom 25 meter från Enköpingsvägen utformas så att det inte uppmuntrar till stadigvarande vistelse.*
- 17.2 *Yttrandet beaktas i riskanalysen. Antalet transporter bedöms dock vara ytterst begränsat på vägsträckan därför är bedömningen att inga åtgärder krävs om klassningen ändras. Enstaka transporter kan förekomma på alla vägar i det svenska vägnätet men sannolikheten för olycka är extremt låg.*
- 17.3 *Kommunen noterar detta.*
- 17.4 *Planförslaget har reviderats avseende korsningen som pekats ut.*
- 17.5 *En skyfallsanalys har beställts och ska genomföras för planområdet för att säkerställa att nödvändiga åtgärder vidtagits mot översvämning. Ett alternativ för dagvatten kvarstår.*
- 17.6 *Förslaget har bearbetats med framtida markhöjder inom området. En skyfallskarteringen är beställd och inkluderar planerade höjdsättningar och kommer ge mer klarhet i denna fråga. Översvämningrisk kommer säkerställas genom höjdsättning samt avledning mot föreslagna utjämningsytter och dagvattendam.*
- 17.7 *Ytterligare utredning om geoteknik och skredrisk har gjorts för att beräkna markens stabilitet. Tre geotekniska PM är framtagna för området där markens lämplighet samt behov av förstärkningsåtgärder beskrivs. Kompletterande beräkningar/utredningar och dimensionering görs i samband med projektering. En övergripande höjdsättning är gjord och planbestämmelser om höjd har lagts till.*
- 17.8 *Utformningen och tillträde till spårområdet beaktar detta. Ett skyddsstängsel kommer upprättas längst planområdets sida som gränsar mot järnvägen och kopplas till det befintliga bullerplanket vid Stationsvägen. Framtida utformning av gång- och cykelbron kommer beakta suicidstängsel eller liknande och andra möjliga alternativ.*
- 17.9 *Hanteras generellt inom ramen för byggprocessen och inte i detaljplan. Aktuellt förslag är dock inte utrymning med hjälp av räddningstjänstens stegutrustning aktuell då det är (radhus/parhus/villabebyggelse). Nockhöjden på bostadshuset tillåter inte fönster som är mer än 11 meter över marken. För skolverksamhet är inte utrymning med stege aktuellt.*

- 17.10 *Det planeras körbara vägar på skolgården som når ända fram till byggnaden. Brandvägar säkerställs vid projekteringen, det går exempelvis att lägga in förstärkta gräsytor närmast fasad för branduppställning vid behov.*
- 17.11 *Vid genomförandet av detaljplaner kommer kommunen komplettera med brandposter på allmän plats. Vid behov av brandpost på kvartermark måste exploitören komplettera med detta. Det är dock inget som styrs i detaljplanen. Utbyggnad av brandposter beskrivs i planbeskrivningen.*

Privatpersoner och övriga

18 Privatperson 1 inkom 2021-03-29

- 18.1 Det kommer bli jättebra att flytta skolan. Hen har ett önskemål då hen jobbar på Broskolan. Ibland är eleverna lite obetänksamma, förra året kastade sten elever sten på en lärares fönster. Den nya skolan kommer att ligga ett nära henoms hus. Finns det möjlighet att kommunen kan bekosta ett plank eller en väldigt tät häck? De har full insyn höst och vinter.

Kommentar

- 18.1 *Kommunen kan inte bekosta åtgärder för på privat mark.*

19 Privatperson 2 inkom 2021-04-06

- 19.1 Av Skollagen framgår att i all utbildning och annan verksamhet enligt lagen som rör barn ska barnets bästa vara utgångspunkt. Barnets inställning ska så långt det är möjligt klargöras, barn ska ha möjlighet att fritt uttrycka sina åsikter i alla frågor som rör honom eller henne. I barnkonventionens regler, som gäller som lag i Sverige, framkommer att i alla åtgärder som rör barn ska man i första hand beakta vad som bedöms vara barnets bästa, barn har rätt att uttrycka sina åsikter och få dem beaktade i alla frågor som berör dem.

Hur har kommunen säkerställt att man har följt både skollagen och barnkonventionens bestämmelser? På vilket sätt har de barn som kommer beröras av beslutet att bygga en ny skola fått möjligheten att uttrycka sin åsikt kring frågan på ett fritt sätt. Hur har kommunen som representant för vuxenvärlden säkerställt att barnens åsikter kommer fram innan kommunen fattar beslut kring frågan? Ansvaret ligger för oss vuxna att ta del av de handlingar som kommunen publicerar och inom angivna ramar föra fram våra åsikter. Samma möjligheter har inte barn. Barn måste få information och kommunen behöver säkerställa att informationen har kommit fram på ett sätt som barnen förstår. De har annars ingen möjlighet att uttrycka sina åsikter. Hens sambo påpekade detta för kommunen när frågan först dök upp kring en ny skola (för flera år sedan nu) men deras barn har varken fått någon information kring den nya skolan eller förslaget eller fått möjlighet att uttrycka sina åsikter kring det. Kommunen har inte säkerställt att alla barn som berörs av beslutet har kommit till tals, trots tydliga lagkrav om detta.

Hen anser att kommunen brister i sina åtagande gentemot de barn som berörs. Kommunen behöver göra om och göra rätt. Kommunen behöver, på ett åldersadekvat sätt informera de barn som kommer beröras av beslutet. Ni behöver säkerställa att de på ett öppet och fritt sätt få uttrycka sina tankar kring det förslag som finns. Ni behöver säkerställa att dessa åsikter samlas in på ett sätt så att de inte förvanskas på vägen. Och i nästa skede behöver kommunen, på riktigt göra en utförlig och saklig barnkonsekvensanalys. I denna behöver kommunen också, på riktigt göra en analys av barnets bästa och hur kommunens förslag, på riktigt kommer påverka de barn som berörs.

Eller så skiter ni i att det är ett beslut som berör massor av barn och som kommer påverka deras skolgång på ett avsevärt sätt och kör det vanliga racet som vuxenvärlden oftast gör. Men stå då för det och låtsas inte som att ni egentligen bryr er ett skit om barnen. Ha lite ryggrad i så fall

och stå upp för att ni inte bryr er vad barnen tycker och att det egentligen handlar om att skapa en skolindustri för det är mest ekonomiskt försvarbart.

- 19.2 Hen tycker att förslaget inte ska kallas för småskaligt. Det är möjligt att det är arkitekturen som avses. En skola med 1000 elever är inte småskalig, det spelar ingen roll hur huset ser ut. Enligt Skolverkets statistik för läsåret 20/21 är det genomsnittlig antalet elever per skolenhet i Sveriges kommunala skolor 229 elever. En skola med 1000 elever är därmed 4,37 gånger fler än det nationella genomsnittet.

Kalla det för vad ni vill men att kalla det småskaligt är missvisande. Kalla det för en industri för att putta genom våra barn genom ett skolsystem. Det är mer beskrivande och korrekt. Om ni har haft som mål att få det småskaligt då har ni på allvar tänkt fel någonstans eller så har ni inget koncept om vad ordet småskaligt faktiskt innebär. Skulle ni kalla ett kontor där ni samlar mer än hälften av kommunens anställda för småskaligt, knappast. Om ni på allvar hade som mål att göra det småskaligt så har ni börjat i fel ände. Eller så kanske ni bara kan ta bort det som tanke överlag och kalla det för vad det är.

Kommentar

- 19.1 *Kommunen har tagit fram en barnkonsekvensutredning efter samrådet. Där har det också skett viss dialog med ungdomar. Eftersom det inte finns beslut kring flytt av skola är det inte möjligt att genomföra dialoger med barn som berörs och det är inte heller det som detaljplanen utreder. Samhällsbyggnadskontoret förmodar att Utbildningskontoret kommer att göra detta när beslut om skola ska tas.*
- 19.2 *Synpunktsinlämnaren har givetvis rätt, det är en stor verksamhet med 1000 elever. När vi söker upplevelsen av småskalighet i ett skolsammanhang försöker man titta på verksamhetens möjligheter att ordna "små skolor i skolan" genom att ge eleverna i olika åldersgrupper helt egna områden där inga andra elever ska vara. Det brukar kallas hemvisten. Formmässigt står man inför andra utmaningar när man vill få en stor volym att verka mindre och mer mänsklig i skalan. Vi har arbetat med flera volymer i stället för en volym, flera tak och med, för att vara en skola, lägre bjälklagshöjder. Det som detaljplanen styr är maximal byggnadshöjd samt taklutning. I gestaltungsprogrammet finns exempel på hur man kan arbeta med reliefverkan för att "lura ögat" mm.*

20 Privatperson 3 och 4

inkom 2021-04-26

- 20.1 Av detaljplanen framgår att en 4 meter hög bullervall planeras på åkermarken gränsande till Enköpingsvägen. De är bor på motstående sida av Enköpingsvägen. En bullervall belägen längs Enköpingsvägen vid Kockbacka gårde riskerar att orsaka att trafikbuller studsar in mot deras bostäder.
- 20.2 De anser undertecknade att detaljplanen innebär att bullersänkande åtgärder behöver övervägas även för fastigheter belägna på andra sidan av Enköpingsvägen sett från Kockbacka gårde. Även hastighetssänkande åtgärder kan behövas på Enköpingsvägen mellan Finnstarondellen och Kockbackarondellen då det redan idag är en betydande del av trafiken som överskrider gällande hastighetsbegränsning och orsakar bullerstörningar.
- 20.3 En grundskola samt nytt bostadsområde kommer också innebära en ökning av trafikvolymen på Enköpingsvägen. Detta för att Enköpingsvägen bort mot Kockbackavägen kommer vara det självklara valet för på- och avfart på E18 för boende och föräldrar som lämnar och hämtar barn på skolan. Den ökade trafiken innebär troligen en betydande belastning av en redan idag ansträngd situation avseende trafikbuller för fastigheter gränsande mot Enköpingsvägen på motsatt sida av Kockbacka gårde.

Kommentar

- 20.1 För att minska risken för reflektioner som påverkar grannar längs Enköpingsvägen är en vall mer fördelaktigt då detta absorberar mer ljud än en skärm. Beräkningar visar att bullernivåerna på norra sidan om Enköpingsvägen inte försämras märkbart.
- 20.2 Hastigheten kommer sannolikt att sänkas till 30 km/h. Dock kommer detta bara att påverka ljudnivån med ca 1 dBA (lägre). Hastighetssänkande åtgärder rekommenderas både för Enköpingsvägen och Ginnlögs väg i trafikutredningen. Även en hastighetssänkning till 30 km/h förbi skolan på Ginnlögs väg.
- 20.3 Med den färdmedelsfördelning som finns bedöms inte några större störningar uppstå.

21 Privatperson 5 inkom 2021-04-28

- 21.1 De bor på Begoniaslingan och har utsikt över ängen. Förslaget kommer innebära att deras utsikt försvinner.
- 21.2 Hen har själv arbetat många år inom skolverksamhet och vet hur vanligt det är att elever har långa håltimmar under skoldagarna då inte någon har koll på dem och vad elever ibland ställer till med under dessa "raster". Som boende mitt emot skolan känner de en oro över att våra trädgårdar kommer få oinbjudna besök av elever under skoldagarna. Sedan kan skolan ha hur många "rastvakter" som helst schemalagda, men systemet fungerar aldrig väl på någon skola.
- 21.3 De känner också en mycket stark oro över hur skolgården kommer bli ett tillhåll på kvällar, nätter, helger och lov. Och eftersom det finns en tanke på att flytta Broskolans nuvarande verksamhet till den nya skolan, känner de en mycket stor oro över sina barns Säkerhet. Hen vill att henoms barn ska kunna vistas utomhus utan att hen ska vara orolig över att de ska bli påhoppade.
- 21.4 Det är vida känt att Broskolan är en stökig skola med mycket stökiga och kriminella elever och dessa vill jag inte ha i närheten av mina barn.
- 21.5 Även den ljudnivå som kommer bli med automatik från skolgården med gap och skrik ser jag som väldigt negativ, då det för vår del kommer innebära att vi inte kommer kunna vistas i lugn och ro i vår trädgård utan att ljud från skolgården kommer att ta över lugnet vi vill ha hemma hos oss.

Kommentar

- 21.1 Kommunen noterar detta och hoppas att det planerade rekreationsstråket med dammar och diken samt planerade träd och äng plantering skapar andra positiva förutsättningar för närliggande hus.
- 21.2 Det stora reaktionstråket och skolgården kommer troligtvis vara bra förutsättningar att elever inte beger sig lika långt ifrån skolgården och planområdet.
- 21.3 Planförslaget beaktar säkerhet och har ambitionen att rekreationsstråket används av ett flertal och Bros invånare båda på helger och kvällar. En ljusarkitekt anställs i samband med förprojektering där ett huvudområde kommer vara säkerhet i planområdet och en skiss som visar förslag till ljussättning i planområdet finns i planbeskrivningen.
- 21.4 Kommunen noterar detta.
- 21.5 Kommunen noterar detta.

22 Privatperson 6 inkom 2021-04-28

- 22.1 Vid Enköpingsvägen planeras det bygge av en bullervall mot vägen. Bullervallen kan göra att ljudet studsar och att det blir en högre bullernivå hos boende vid Begoniaslingan. Finns det en plan om att mäta och hantera detta? De som bor på Begoniaslingan känner en viss oro att skolan kan medföra en högre bullernivå avseende på ökad trafik till skolan och bullervallen. Det är redan idag en hög bullernivå, speciellt kring rusningstrafik. Det är mer buller här sedan motorvägs påfarten Bro östra byggdes. En skola på ca 1000 elever kommer medföra ännu mer trafik.

Kommentar

- 22.1 *För att minska risken för reflektioner som påverkar grannar längs Enköpingsvägen är en vall mer fördelaktigt då detta absorberar mer ljud än en skärm. Beräkningar visar att bullernivåerna på norra sidan om Enköpingsvägen inte försämras märkbart.*

23 Privatperson 7 inkom 2021-04-28

Efter att ha tagit del av underlagen för ny skola vid Kockbacka gärde, (Härnevi 8:10 m.fl.) framgår det att det i planerna inte tagits hänsyn för elever med NPF-behov (neuropsykiatriska funktionsnedsättningar). Elever med NPF-diagnoser behöver en skola planerad för att skapa förutsättningar för att eleverna ska få en fungerande skolgång. Redan vid planeringen av en skola behöver därför både byggnader och verksamhet beakta detta. Inne- och utemiljöer behöver utformats så att dessa elever kan erbjudas en fullgod skolgång enligt skollagen.

Skolan behöver byggas med avskild och egen ingång, egen skolgård där färre intryck finns, enskilda arbetsplatser för eleverna, flera små grupprum, flera klassrum, eget kök då flera elever inte klarar av att gå till en stor och stökig matsal med många elever och intryck. Plats behövs för personal i större omfattning då verksamheten för NPF-elever är mer personalintensiv. Personal med kunskap och förmåga att förstå och hantera elever med NPF behöver anställas till verksamheten. Åtgärder som vidtas som en absolut nödvändighet för elever med NPF-diagnoser också är av godo och verkar positivt för elever utan dessa diagnoser.

Befintligt förslag på grundskola på Kockbacka gärde, behöver uppdateras där hänsyn till elever med NPF-diagnos tas redan vid projektering och byggnation av den nya skolan. Det blir dyrt att senare komplettera och/eller bygga om befintlig skola.

Elever, som så småningom men inte alltid, diagnostiseras med NPF-diagnoser har ofta en lång historia av skolmisslyckanden, hemmasittande, psykisk ohälsa, familjer där en part i princip får avstå arbete periodvis för att kunna ta hand om barnet/ungdomen. Om familjen består av ensamstående förälder och barn är det en familjetragedi. Ett antal ändlösa möten med lärare, rektorer, skolledning, sjukvård, BUP, socialtjänst, resursteam osv. finns ofta bakom innan en diagnos ställs. Familjen ska ha orkat att driva igenom detta gentemot ett antal instanser som ifrågasätter, motsätter, motarbetar, hotar, ställer ultimatum, beskriver sitt eget besvär osv. innan eleven får den hjälp som behövs. Detta löser inte en skolbyggnad men en bra planerad skola skapar lättare förutsättningar för att NPF-elever kan nå sin fulla potential. En fungerande skolverksamheten, med välutbildad personal, kan bättre identifiera elever med särskilda stödbehov, oavsett orsak.

Flera olika organisationer och myndigheter finns att tillgå som har värdefulla erfarenheter av NPF-elever, dessa har inte tillfrågats vid remissrundan för grundskolan vid Kockbacka Gärde. Barnperspektivet för dessa elever har helt missats vid utformningen av den nya skolan vid Kockbacka gärde. Föreslår därför att följande organisationer och myndigheter tillfrågas, på ett klokt och konstruktivt sätt, vid utformning av ny grundskola Kockbacka gärde;

Upplands Bro kommun – en attraktiv skolkommun? Upplands-Bro kommun är mycket glädjande en tillväxtkommun. För att växa och vara attraktiv som kommun är bra skolor en framgångsfaktor och en av de parametrarna som lockar människor att flytta till vår kommun. Bra skolor betyder också att det finns möjlighet att kunna välja mellan flera olika skolor. Skolverket sammanställer årligen skolresultaten från skolor och kommuner. Det kan konstateras att i Upplands-Bro kommun går i genomsnitt 20% av eleverna från åk 9 ut med icke godkända betyg. En alarmerande hög siffra som är helt oacceptabel. Hur påverkar detta en ung människas självförtroende och uppfattning om sig själv när den inte klarar av att nå kunskapskraven i årskurs 9 med godkänt resultat från grundskolan?

Det finns forskning som studerat hur skolans storlek påverkar skolprestationen för elever givet dess storlek.

Forskningen är komplex. De slutsatser som kan göras är att skolans storlek spelar roll för elever i lägre åldrar och i socioekonomiskt utsatta områden. Skolgårdens storlek spelar roll. Mindre skolor, runt 200-300 elever är bättre för elever i lägre ålder. Eleverna når bättre resultat, lärarna känner sig mer engagerade då de har möjlighet att skapa en bättre relation till varje elev samt att föräldrarna upplever att de kan påverka sitt barns skola mer. Skolan som nu planeras vid Kockbacka gärde blir då den är färdigbyggd, en stor skola med ca 1000 elever, åk F-9. Frågan är om skolan, när den är klar, är lämplig för de åldersgrupper som verksamheten ska omfatta.

I underlaget finns det inte någon undersökning genomförd hos kommuninvånarna som aktivt frågar dessa hur de vill att deras barns skola ska se ut, avseende storlek, placering eller pedagogisk inriktning. På samma sätt finns det heller inte någon undersökning genomförd bland kommunens elever där man aktivt frågat eleverna hur de vill att en skola ska vara utformad, till storlek, inne- och utemiljö, vad de tycker fungerar bra i skolan och inte osv. Ingen hänsyn har tagits till barnperspektivet inte heller kundperspektivet, där kommuninvånarna är kunden och förväntas ”köpa” kommunens tjänster i form av skola för sina barn.

Föreslår därför att en undersökning i kommunens skolor, kommunala såväl som friskolor genomförs där eleverna utifrån ålder får ge sina synpunkter på hur grundskolan ska utformas utifrån storlek, inne- och utemiljöer, hur stora klasserna ska vara, skolgården, mat osv. och att kommunens samtliga föräldrar med barn i grundskola, oavsett var eleven idag går, får ge synpunkter på vilka typer av skolor som kommunen ska tillhandahålla för kommuninvånarna, hur stora skolorna ska vara, vilken pedagogisk inriktning som ska användas, synpunkter på inne- och utemiljö, skolmat, avstånd, osv. Underlag från dessa undersökningar samt känd forskning ska sedan ligga till grund för justering av utformningen avseende grundskolan på Kockbacka gärde, samt andra skolor i kommunen.

Vilken skolvision har Uppland-Bro kommun? Det saknas en tydlig skolvision där det tydligt framgår vilken mix av skolerbjudanden som kommunen erbjuder kommuninvånarna. En vision som ger plats för samtliga elevers behov. Det saknas också en beskrivning av vilket proaktivt arbete som kommunen gör för att höja elevernas kunskapsnivå och med det öka andelen elever som går ut årskurs 9 med betyg i samtliga ämnen. Det är en vision som borde öka attraktiviteten för kommunen i stort och framför allt skapa goda förutsättningar för ungdomar att ta sig vidare i livet via olika utbildningar på gymnasiet.

Även på gymnasienivå bör det erbjudas en mix av utbildningar och plats för elever med olika typer av behov. Visionen bör beskriva hur olika skolverksamheter bedriver sin verksamhet, där tydliga krav på kvalitet, uppföljning, kunskap och kompetens hos de som bedriver respektive skola ska ingå.

En uppdatering av förslaget för grundskola på Kockbacka gärde bör genomföras där hänsyn till elever med NPF-diagnoser beaktas och införs. Referenser från organisationer och myndigheter med sakkunskap som arbetar och har kunskap om NPF diagnoser samt psykisk ohälsa bland unga ska tas med vid underlaget för ny grundskola.

Kvalitativa undersökningar bland elever och föräldrar i Uppland-Bro kommun bör genomföras för att ta in barnperspektivet samt kommuninvånarnas önskemål om vilken skola man önskar för sina barn, samt även använda forskning inom området som underlag. Kommunen bör aktivt ta fram en skolvision med målsättningen att alla barn ska erbjudas skolplats inom kommunen enligt skollagen och där kommunen aktivt arbetar med att öka andelen elever med godkända betyg från årskurs 9.

Vidare bör kommunen aktivt arbeta med att ta fram gymnasieutbildningar så att samtliga elever kan erbjudas plats inom kommunen, även barn och ungdomar med NPF-diagnoser. Kockbacka gärdes skola kommer att vara i drift i minst 20-30 år, kanske dubbelt så länge. Många barn, ungdomar, personal och föräldrar kommer att spendera mycket tid i dessa lokaler och miljöer. En väl genomförd analys av behovet av skola både byggnads- och verksamhetsmässigt är en förutsättning för goda skolresultat och nöjda kommuninvånare, oavsett ålder.

Kommentar

Detaljplaneprocessen omfattar inte själva skolverksamheten, den kommer att behandlas i ett separat ärende.

Resultat av samrådet

Ändringar i planförslaget

I huvudsak har följande revideringar har gjorts i detaljplaneförslaget efter samrådet:

- Omdisponering av planområdet
- Utökning av planområdet i norr för att göra plats för sedimentationsdamm och pumpstation
- Kompletterande planbestämmelser gällande höjd, buller och dammar mm.
- Utökade geotekniska undersökningar, avseende påverkan på järnvägen, risk och skred
- Sänkning av bullervallarna, kompletterat med bullerplank
- Ytterligare bullerberäkningar
- Barnkonsekvensutredning
- Dagvattenlösningar bearbetade
- Skyfallsanalys har beställts

Utöver ovan nämnda revideringar har mindre redaktionella ändringar tillkommit.

Underlagsmaterial

- Kopior av inkomna synpunkter under samrådet.

Materialet går att beställa från kommunens Planavdelning.

Upprättad 2021-10-06

av

Planavdelningen

Lina Wallenius

Planarkitekt

Claudia Wikse Barrow

Planarkitekt

Enheten för bostäder och fysisk planering
Lisa Palmér

Datum
2021-05-05

Beteckning
402-20721-2021

Upplands-Bro kommun
Dnr:KS 20/0607
kommunstyrelsen@upplands-bro.se

Detaljplan för Kockbacka Gärde (Härnevi 8:10 m.fl.) i Upplands-Bro kommun

Bakgrund

Länsstyrelsen har tagit emot rubricerad detaljplan för samråd. Detaljplanen syftar bl.a. till att möjliggöra en ny skola samt nya bostäder. Länsstyrelsen lämnar synpunkter på förslaget utifrån innehållet i 5 kap. 14 § plan- och bygglagen (2010:900), PBL. Länsstyrelsen har samrått med Trafikverket under handläggningen av ärendet.

Länsstyrelsens bedömning

Länsstyrelsen bedömer utifrån ingripandegrunderna i 11 kap. 10 § PBL att planförslaget behöver bearbetas vad gäller frågor som rör riksintresse för kommunikationer, miljö kvalitetsnormer för vatten och hälsa avseende buller och föroreningar, översvämning och risk för skred.

Länsstyrelsen lämnar även rådgivande synpunkter kopplade till dagvattenhantering, markavvattningsföretag, formalia, natura 2000-område och biotopsskydd.

Ingripandegrunder enligt 11 kap. 10 § PBL

Riksintresse för kommunikation Mäljarbanan

Länsstyrelsen anser att kommunen inte har visat att planförslaget innebär att riksintresse för kommunikationer enligt 3 kap 8. § miljöbalken kan tillgodoses.

Planområdet gränsar till Trafikverkets järnvägsanläggning Mäljarbanan som av Trafikverket är utpekad riksintresse för kommunikationer. Riksintresseanspråket är ett markanspråk som omfattar spårplaneringen samt ett område för att möjliggöra drift och underhåll. Påverkansområdet innefattar bland annat ett säkerhets- och skyddsavstånd för att möjliggöra säker drift respektive underhåll av anläggningen. Längs med järnvägens spår område avses bullervallar och dagvattendammar anläggas. Bägge dessa kan ha påverkan på stabiliteten vilket kan påverka nyttjandet av järnvägen, men också tillkomst för underhåll. Kommunen behöver till nästa skede avsätta tillräckliga avstånd till anläggningen för att säkerställa att riksintresset kan tillgodoses.

SAMRÅDSYTTRANDE

Datum
2021-05-05

Beteckning
402-20721-2021

Miljö kvalitetsnormer för vatten

I dagvattenutredningen (WRS, mars 2021) framgår att föreslagen dagvattenhantering kan uppnå bra fördröjning- och reningseffekt för ett 20-årsregn och för att miljö kvalitetsnormer för vatten kan följas. Utredningen ger två alternativ på lösningar. Kommunen har sedan i planförslaget gjort ett förslag på dagvattenhantering som är en blandning av dessa två förslag. Det saknas dock beräkningar på effekten av kommunens åtgärdsförslag, vilket behöver presenteras till nästa skede. Kommunen behöver då också tydligare redogöra för samt säkerställa vilka dagvattenåtgärder som ska genomföras och var de ska placeras. Kommunen behöver även säkerställa att åtgärderna är möjliga att genomföra med hänsyn till platsens förutsättningar. T.ex. är grundvattennivåerna i norra delen av planområdet ytliga, vilket kan påverka dagvattenåtgärdernas funktion. Dagvattenåtgärder behöver säkerställas med planbestämmelser eller i plankartan så långt det är möjligt.

Länsstyrelsen vill också uppmärksamma kommunen på att om sedimentationsdammen översvämmas vid skyfall finns risk för att sediment rörs upp samt höga koncentrationer föroreningar spolats bort. Kommunen behöver därför undersöka eventuellt behov av skyddande åtgärder.

Planområdet tar vidare emot dagvatten från omkringliggande områden som i dagsläget inte renas, mer än ledning i dike innan dagvattnet når recipienten. Intill planområdet finns t.ex. både brandstation och järnväg. Dessa verksamheter kan bidra med föroreningar. Kommunen behöver redogöra för hur detta beaktats i planförslaget.

*Hälsa och säkerhet***Buller**

Bullervallar på planområdets östra och västra sida, samt byggnaderna mot Ginnlögs väg anges krävas som bullerskydd för skolgård och bostäders uteplats. Föreslagna bullervallar mot järnvägen kan försvåra tillkomst och nyttjandet av spåranläggningen. Kommunen behöver till nästa skede visa att bullerskyddsåtgärder kan genomföras inom planområdet för att klara följa bullerriktvärden med utgångspunkt från Trafikverkets basprognos för 2040.

Gällande föreslagen byggnad mot Ginnlögs väg anges det i planbeskrivningen att en planbestämmelse ska säkerställa att denna ska uppföras före eller komma på plats samtidigt som övriga byggnader för att fungera som bullerdämpning. Ingen liknande beskrivning finns gällande bullervallarna. Länsstyrelsen konstaterar även att det saknas en planbestämmelse, enligt vad som anges ovan om den bullerdämpande byggnaden. Därför kan plankartan behöva kompletteras med bestämmelser om bullerskydd i enlighet med 4 kap. 14 § punkt 5 PBL. Alternativt behöver kommunen visa att en godtagbar ljudmiljö kan tillgodoses utan dessa skydd.

Planbeskrivningen anger att uteplatser där förordningen uppfylls kan anläggas i anslutning till bostäderna. Men, för några av bostäderna i de norra och östra

SAMRÅDSYTTRANDE

Datum
2021-05-05

Beteckning
402-20721-2021

byggnadslängorna överskrids i nuvarande förslag riktvärdet på 50 dBA för ekvivalent buller på uteplats på gårdssidan och för några på både gårdssidan och entrésidan. Kommunen behöver visa hur riktvärdena ska klaras för alla de ytor som avsätts för uteplats och reglera åtgärder i plankartan. Eftersom förutsättningarna också kan ändras med hänsyn till eventuella revideringar gällande bullervallar och trafikeringsciffror på järnväg är detta också något kommunen behöver beakta då det kan påverka planens utformning.

I planbeskrivningen anges att störning i form av industribuller från depån söder om planområdet inte ännu har kunnat utredas. Kommunen anger vidare att avståndet till planområdet sannolikt innebär att det är låg risk för störning. Kommunen behöver klargöra att så är fallet och annars beakta eventuella störningar i planens utformning.

Förorenade områden

Intill planområdet ligger en brandstation. Kommunen behöver visa på och säkerställa att tidigare och nuvarande verksamhet inom brandstationens område inte kan orsaka risker för människors hälsa inom aktuellt planområde. Vid bedömning behöver också beaktas att barn är känsligare för föroreningar än vuxna. Marken behöver provtas för branschtypiska föroreningar. Genomförda utredningar ska ligga till grund för eventuella riskbedömningar, ställningstaganden och eventuella åtgärder, vilket tydligt behöver redovisas i planbeskrivningen. I plankartan behöver även eventuella åtgärder införas som är möjliga att reglera med planbestämmelser.

Översvämningrisk

I planområdet finns två diken som belastas av dagvattennätet uppströms planområdet. I dagvattenutredningen (WRS, 2021-03-25) redovisas två olika förslag för dagvattenhantering. De olika förslagen innebär olika effekt för vattenflödena i diken och därför medför olika översvämningrisker, vilket behöver beaktas i planförslaget

I dagvattenutredningen visas också en nulägesbild för en skyfallskartering. Det framstår som att det är denna beräkning som utgör underlag i planhandlingarna. Till granskningen behöver kommunen därför ta fram en skyfallskartering som räknar in framtida bebyggelse och höjdsättning. Skyfallskarteringen bör följa [Länsstyrelsens skyfallsrekommendationer 2018:5](#) Eftersom dagvattennätet belastar diken som går igenom planområdet behöver belastningen från dagvattennätet även inkluderas i skyfallsberäkningarna. Eventuella skyfallsåtgärder för att skydda bebyggelse och infrastruktur mot översvämningar behöver regleras i plankartan. Till nästa skede behöver ni också visa att transformatorstationen i området inte översvämmas vid ett klimatanpassat 100-årsregn och att framkomligheten till och från bebyggelse inom planområdet säkerställs vid skyfall.

SAMRÅDSYTTRANDE

Datum
2021-05-05

Beteckning
402-20721-2021

Kommunen behöver även säkerställa att en omdaning av planområdet inte medför en ökad översvämningsrisk för järnvägen söder om planområdet eller annan bebyggelse utanför planområdet.

Skredrisk

Utifrån PM Geoteknik för Kockbacka gårde – Norra (Treeline 2021-02-12) så framgår att det kan behöva bli aktuellt med stödkonstruktioner vid schaktdjup. Planbeskrivningen bör kompletteras med var inom planområdet geotekniska åtgärder behövs för att undvika risken för skred.

Råd om tillämpning av 2 kap. PBL*Dagvattenhantering*

I planbeskrivningen kan med fördel drift och underhåll av LOD-anläggningar beskrivas, eftersom detta är av stor betydelse för att kunna garantera fullgod renings- och fördröjningseffekt.

Markavvattningsföretag

Bebyggelsen planeras inom båtnadsområdet för Brogård-Nygårds dikningsföretag från 1939, med beteckningen C_3_0306. Länsstyrelsen noterar att kommunen avser att upphäva dikningsföretaget.

Att placera bebyggelse inom ett båtnadsområde för ett dikningsföretag kan innebära risk för problem med översvämnningar i samband med stora nederbördsmängder och snösmältning. Eftersom diken för dikningsföretag normalt endast är dimensionerade för att omhänderta vatten från jordbruksmark är detta också något som bör beaktas gällande placering av bebyggelse. Kommunen bör även se till att planera så att framtida underhåll av dikena inte försvåras eftersom funktionen hos dessa troligen behöver kunna upprätthållas.

Rådgivning gällande planens genomförbarhet*Natura 2000-område*

Eftersom planområdet ligger inom tillrinningsområdet till Broviken, som är Natura 2000-område, behöver ni ta ställning till om planen omfattar åtgärder eller verksamheter som kräver tillstånd enligt 7 kap. 28 a § miljöbalken. En markanvändning som omfattar sådana åtgärder eller verksamheter får, enligt 4 kap. 8 § miljöbalken, inte komma till stånd utan att sådant tillstånd lämnats. Om ett sådant tillstånd behövs kan planen alltså inte antas förrän tillståndet har lämnats. Tillstånd enligt 7 kap. 28 a § krävs för verksamheter och åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i Natura 2000-området.

Länsstyrelsen bedömer att planens dagvatten, även utan villkor om reningsåtgärder, inte når upp till ribban av betydande påverkan på miljön. Planens

SAMRÅDSYTTRANDE

Datum
2021-05-05

Beteckning
402-20721-2021

dagvatten utgör en liten del av tillrinningen till Broviken och de ändringar som förutses i dagvattenutredningen är relativt små. Dessa faktorer tillsammans leder till bedömningen att vi bedömer att tillståndskrav inte nås oavsett hur dagvatten som genereras inom planområdet hanteras. Därmed bör planen kunna antas utan tillstånd.

Biotopskydd

Dikena som rinner genom planområdet är skyddade som generella biotopskydd, småvatten och våtmark i jordbruksmark, enligt 7 kap. 11 § miljöbalken. Omgrävning av dikena kräver dispens från förbudet trots att de syftar till att förbättra dem som våtmarksbiotop. Dispens söks hos Länsstyrelsen. Ange de särskilda skäl kommunen anser finns för att medge dispensen.

Formaliafrågor***Planbeskrivningen***

Kommunen bör uppdatera planbeskrivningen enligt den senaste bedömningen för vattenkomsten Mälaren-Görväln i VISS.

Planbestämmelser

I dagvattenutredningen nämns att ett ledningsstråk går parallellt med huvuddiket. Skolfastighet planeras där ledningsstråk ligger. Det saknas dock u-område i plankartan.

Medverkande i beslutet

Beslutet har fattats av enhetschef Tatjana Joksimović med planhandläggare Lisa Palmér som föredragande. I den slutliga handläggningen har också samordnare Susann Sass-Jonsson medverkat.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.